Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

Газета 1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг газетаси

3 ОКТЯБРЬ, ШАНБА. № 193 (444). 1992 йил

Сотувда эркин нархда

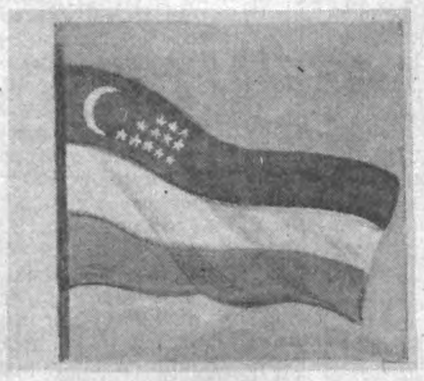

Мауно КОЙВИСТО:

Финляндия ўз имкониятлари доирасида Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришга доир режаларни рўёбга чиқаришда қатнашишга тайёрдир

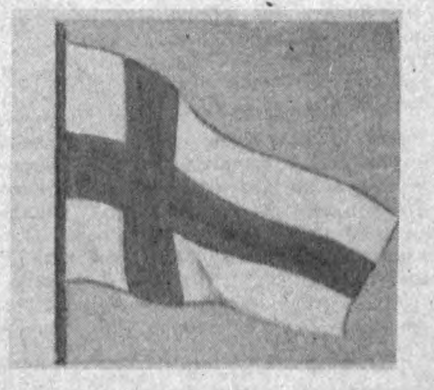

МАУНО КОЙВИСТО САМАРҚАНДГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Финляндия Республикаси Президенти Мауно Койвисто бошчилигидаги ҳукумат делегациясининг Ўзбекистонга сафари давом этмоқда. Меҳмонлар 2 октябрь куни Самарқанд шаҳрига жўнаб кетишди.

Мауно Койвисто жаноблари ва унинг рафиқасига Ўзбекистон бўйлаб сафарида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва унинг рафиқаси ҳамроҳлик қилмоқда.

Тошкент аэропортида меҳмонларни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши раиси Ш. Йўлдошев, Бош вазир А. Муталов Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги давлат котиби Р. Ражабов, Тошкент шаҳри ҳокими А. Фозилбеков ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолишди.

(ЎзА).

ФИНЛЯНДИЯ ПРЕЗИДЕНТИ САМАРҚАНДДА

Республикамизга расмий ташриф буюрган Финляндия Президенти Мауно Койвисто ҳамда у кишига мамлакатимиз бўйлаб сафарида ҳамроҳлик қилаётган Президентимиз Ислом Каримов 2 октябрь куни Самарқандга келди.

Финляндия ва Ўзбекистон Республикалари давлат байроқлари билан безатилган Самарқанд аэропортида муҳтарам меҳмонларни вилоят ҳокими П. Абдураҳмонов, вилоят ҳокимининг ўринбосари А. Худойқулов, Самарқанд шаҳри ҳокими А. Носиров ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди. Миллий либосдаги қизлар, болалар Финляндия Президенти ва унинг рафиқасига анвойи гуллар тақдим этдилар.

Президент Мауно Койвисто ва Ислом Каримов мезбонлар ҳамроҳлигида Самарқанднинг табаррук қадамжоларини зиёрат қилдилар, Сиёб деҳқон бозорида бўлдилар. Шундан сўнг олий мартабали меҳмонлар Регистон ёдгорликлар мажмуаси, Гўри Амир мақбарасини қизиқиш билан томоша қилдилар. Самарқанд шаҳри аҳолиси билан дилдан суҳбатлашдилар.

Самарқанд вилоят ҳокимлиги олий мартабали меҳмонлар шарафига зиёфат берди.

Финляндия Президенти шу куни ҳамроҳлари билан Самарқанддан Бухорога жўнаб кетди.

Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎзА мухбири.

● *ЎЗБЕКИСТОН—ФИНЛЯНДИЯ:*

ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАРНИНГ ЯНГИ САҲИФАСИ

ИСЛОМ КАРИМОВ ВА МАУНО КОЙВИСТО ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН СУҲБАТЛАШДИЛАР

СУРАТДА: матбуот конференциясидан лавҳалар.

В. МИЛЕНЬКИЙ олган сурат. (ЎзА).

Ўзбекистон — Финляндия ҳукуматлари ўртасидаги битимлар имзоланиши биланоқ 1 октябрь куни Тошкентдаги Халқлар дўстлиги саройида Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов ва Финляндия Республикасининг Президенти М. Койвисто Республика оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ва Ўзбекистонда расмий равишда рўйхатга олинган хорижий журналистлар билан суҳбатлашдилар.

— Азиз дўстлар, муҳтарам матбуот вакиллари, деб таъкидлади Ўзбекистон Президенти суҳбатни бошлар экан, — ҳозиргина иккита жуда муҳим, таъбир жоиз бўлса тарихий аҳамиятга молик ҳужжат имзоланди, бу ҳужжатлар Финляндия билан Ўзбекистон ўртасидаги ўзаро муносабатларда янги саҳифа очади. Савдо-иқтисодий ҳамкорлик, шунингдек хорижий сармояларни ҳимоя қилиш ва уларга кафолат бериш ҳақидаги шу ҳужжатлар пухта тайёрланган бўлиб, узоқ муддатга мўлжалланган, Финляндия билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш истиқболини кўзда тутади.

Финляндия Президенти М. Койвисто жаноблари биз яшаб турган жуда мураккаб даврда Ўзбекистонга келиш ҳақидаги таклифимни қабул этгани учун, Койвисто жаноблари кескинликни юмшатиш, халқаро вазиятни барқарорлаштириш ишига жуда катта ҳисса қўшаётганлиги учун унга яна бир бор миннатдорлик туйғусини изҳор этмоқчиман, деди сўнгра у. Хельсинки сўзининг ўзида катта маъно бор. Унинг Ўрта Осиёда рўй бераётган воқеаларга қизиқиши, халқаро майдондаги зўр нуфузи, тажрибаси ва билими ҳам Тожикистондаги, ҳам бутун Ўрта Осиё минтақасидаги вазиятни барқарорлаштириш масалаларини ҳал этиш йўлини топишга ёрдам беради, деб ҳисоблайман.

Сўнгра Мауно Койвисто жаноблари матбуот учун баёнот берди. Мен ушбу ташриф вақтида эришилган натижалардан ғоят мамнунман, деб таъкидлади Финляндия Президенти.

Икки давлат бошлиқлари журналистларнинг кўпгина саволларига жавоб қайтаришди.

Ўзбекистон Президенти Фин телекомпанияси мухбирининг саволига жавоб қайтарар экан, ҳозир республика ҳукумати ўтказаётган сиёсат Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш принципларига мувофиқлигини, халқаро ҳуқуқий меъёрларнинг талабларига тўла-тўкис мос келишини алоҳида таъкидлаб ўтди. У Ўзбекистонда гўё муҳолифат фаолиятига тўсқинлик қилиш, уни сиёсий жиҳатдан таъқиб этиш ҳоллари мавжудлиги ҳақида нопок кучлар қасддан тарқатаётган миш-мишлар ва уйдирмаларни қатъиян рад қилди. Ўзбекистон — суверен, мустақил давлат, унинг ўз Конституцияси бор ва ҳар қандай муҳолифат фаолияти шу Конституцияга мувофиқ бўлиши керак, ўзини ҳурмат қиладиган ҳар қандай давлатда шундай тартиб ўрнатилган, деб уқтирди у.

Журналистлар, Президент М. Койвистодан Ўзбекистон раҳбариятининг ҳозирги сиёсий йўлига баҳо беришни илтимос қилишди. М. Койвисто республикада турли тусдаги — ҳам миллий, ҳам халқаро муаммолар борлигини уқтиргач, Президент Ислом Каримовнинг мақсад ва муддаоларига тўла хайрихоҳлик изҳор қилди. Шунингдек Ислом Каримов ва у бошчилик қилаётган Ўзбекистон раҳбарияти ўз олдиларида турган вазифаларни ҳал эта оладилар, деб ишонч билдирди.

Т. БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири.

Академик Ҳабиб Абдуллаев таваллудининг 80 йиллигига

ҚАЛБИ ДАРЁ, ИЛМИ ДУНЁ АЛЛОМА

М. ҚОРАБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари.

Бугун Ўзбекистон халқи жуда мураккаб, ўта масъулиятли, айни пайтда, илҳомбахш дамларни бошдан кечирмоқда. Яқинда мустақиллигимизнинг бир йиллигини нишонладик. Бўлиб ўтган шодиёналар ўйлайманки, халқимизнинг хотирасида бир умр қолди.

«Бугунги байрам аждодларимиз бўлмиш улуғ алломалар—Имом Бухорий, Ат-Термизий, Аҳмад Яссавий, Амир Темур, Алишер Навоий каби даҳо бобокалонларимиз руҳи қўллаб-қувватлагани, бизларга бахш этилган олижаноб туйғулар—руҳ озодлиги, қалб поклиги, иймон, чўнг ирода, мардлик, юртпарварлик, миллату ватан учун фидойилик ва бошқа асл фазилатлар наслимизга, қон-қонимизга сингиб кетганининг исботидир», деб таъкидлади ҳурматли Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов ўзининг Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигига бағишланган тантаналарда сўзлаган нутқида.

Бу фикрлар биз бугун ёд этаётган улкан олим, халқимизнинг буюк фарзанди, давлат ва жамоат арбоби Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаевга ҳам тўла тааллуқли эканини юракдан ҳис этдим.

Мустақиллик ва Абдуллаев. Бу икки мавзу бир-бирига жуда ҳам монанд. Чунки Ҳабиб Абдуллаевнинг қисқа, аммо сермазмун ҳаёти, жўшқин илмий фаолияти Ўзбекистон истиқлоли йўлидаги дастлабки қадамлар эди. У қандай ишга қўл урмасин, қайси бир вазифада ишламасин, бир мақсад учун — Ўзбекистонни ҳар томонлама ривожланган давлатлар қаторида кўриш учун елиб-югурди, шу олижаноб орзу билан яшади. Жумҳуриятимизнинг саноати, қишлоқ хўжалиги, фани ва маданияти тараққиёти билан боғлиқ масалаларни жасурлик билан мустақил ҳал қила олди. Бу билан халқимизнинг чуқур иззат ва икромига сазовор бўлди. Шунинг учун ҳам бугун биз ўтмишда Ўрта Осиё халқлари шуҳратини дунёга таратган улуғ алломалар Ал-Хоразмий Ал-Бухорий, Ибн Сино, Ал-Фаробий, Ал-Беруний, Улуғбек, Навоий, Бобирлар бўлган бўлсалар, XX аср олимлари орасидан бундай улкан вазифани уддалай олган кишилардан бири буюк маъданшунос олим ва атоқли давлат арбоби Ҳабиб Абдуллаев бўлди дея ғурур билан айта оламиз.

Ҳабиб Абдуллаев «Элнинг ғами—менинг ғамим» дейдиган инсон бўлган. Унинг буткул онгли ҳаёти ва фаолияти шу ғояга бўйсундирилган эди. У доимо аниқ ва дадил фикрларди, ўз олдига мураккаб назарий ва амалий муаммолар қўяр ва уларни тезкорлик билан ҳал этарди. «Ўрта Осиёдаги шеелитли скарнлар геологияси» унинг дастлабки йирик тадқиқоти учун 1947 йили Ҳ. М. Абдуллаевга геология-минералогия фанлари доктори илмий даражаси берилди.

Кейинчалик Ҳабиб Муҳамедович ершуносликнинг (геологиянинг) энг долзарб муаммолари устида ишлади ва уларга бағишланган «Маъданланишнинг гранитоид интрузиялари билан генетик боғлиқлиги», «Дайкалар ва маъдан», «Маъдан-петрографик провинциялар ва уларни таснифлаш масалалари» номли монографияларни ёзди. Бу асарлар ўзларининг янги фикрларга бой эканлиги билан дунё ершунослари эътиборини ўзига жалб қилди ва бир нечта хорижий (инглиз, олмон, хитой ва бошқалар) тилларга таржима қилинди. Унинг ғоялари илмий изланишларга йўлчи юлдуз бўлди, тажрибада тасдиқланди. Олим Республика Фанлар академиясида ҳам, Жумҳурият геология ташкилотларида ҳам асосий назарий ва амалий йўналишларни ишлаб чиқишда шахсан иштирок этган ва барча янгиликларни ва истиқболли фикрларни дадил қўллаб-қувватлаган.

Ҳ. М. Абдуллаев Ўзбекистон илмий маркази — Жумҳурият Фанлар академиясининг ташкилотчиларидан бири бўлган. 1947 — 1952 йилларда академиянинг вице-президенти, 1956 — 1962 йилларда унинг президенти сифатида жуда катта ташкилий ва маърифий ишларни амалга оширди. Унинг номи билан жуда кўп илмий йўналишлар боғлиқдир. Фақатгина 1957 йили Жумҳурият Фанлар академияси қошида Ҳабиб Абдуллаев ташаббуси билан 6 янги илмий-текшириш институти ва 20 лаборатория ташкил қилинди ва илмий ходимлар сони 1340 кишига ортди.

Ҳабиб Муҳамедович ташаббуси билан ўзбек тилида бир қанча журналлар, жумладан, «Фан ва турмуш» журнали ташкил этилди. Жумҳуриятимизда фан номзодлари ва докторларини тайёрлаш муаммосига Ҳабиб Абдуллаев жуда катта эътибор берган. У раҳбарлик лавозимларида: Институт директори, Давлат план қўмитасининг раиси, Ўзбекистон халқ комиссарлар кенгаши раисининг ўринбосари, Ўзбекистон Фанлар академиясининг президенти бўлиб ишлаган пайтларда ўз олдига қўйган олижаноб мақсадини амалга ошириш имкониятларидан тўлиқ фойдалана олган. Масалан, олим Фанлар академиясига президентлик қилган йилларда аспирантурага қабул қилиш режаси 10 мартагача оширилган эди, аспирантлар сони эса 1000 дан ортиб кетган эди. Олимлар шаҳарчаси қад ростлади, ўнлаб илмий текшириш институтларига янги бинолар қурилди.

Иккинчи жаҳон уруши йиллари қисқа давр ичида эвакуация қилинган 70 дан ортиқ завод ва фабрикаларни жумҳурият бўйлаб жойлаштириш ҳамда тез ишга тушириш каби муҳим муаммони амалга оширишда Ҳабиб Абдуллаевнинг давлат арбоби сифатида кўрсатган тадбиркорлиги, жонбозлиги кўпчиликка маълум. Шулар қаторида у Ўрта Осиё қора металлургиясининг тўнғичи — Бекобод заводини қуриш ташаббускори ва ташкилотчиси ҳам бўлган. Ана шундай долзарб дамларда, шунингдек, Ангрен кўмир карьери ишга туширилди, вольфрам маъданини қазиб чиқариш кенгайтирилди, полиметалл ва бўлак металлар бўйича геологик қидирув ва маъдан захираларини чамалаш ишлари йўлга қўйилди. Олтинтопкан тоғ-металлургия комбинатини ишга туширилишига замин тайёрланди.

(Давоми 2-бетда).

● *Муҳокама учун мавзу*

Мурод КАЛОНХОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

САВДОГАРЛИК ЖИНОЯТМИ?

Дарҳақиқат, савдогарлик жиноятми! Агар тарихга назар солсак, у ҳеч қачон жиноят ҳисобланмаган. Аксинча, касб-ҳунарга менгзатилиб, улуғланган. Савдогарлар эса одамларнинг узоғини яқин, мушкулини осон этувчи ҳожатбарор кишилар сифатида қадрланган.

Уларнинг бу қадар ижобий баҳоланишларига асос бор. Негаки, савдогарлар, бир томондан, у ёки бу мамлакатда йўқ нарсани олиб келиб, одамларнинг эҳтиёжини қондиришган, иккинчи томондан, халқларни ўзаро бир-бирларига яқинлаштирувчилик, юртлараро янгиликлару маданият тарқатувчилик вазифасини ўташган. Одатда бир юртга бошқа жойдан савдогар келса, одамлар, ҳатто подшолар ҳам у билан суҳбатлашиб, келган юрти, халқининг урф-одатлари, расм-русумлари, умуман турмуш тарзи ҳақида сўрашган. Кўпинча ўша халқнинг эртакларидан айтиб беришини илтимос қилишган. Савдогар сафардан қайттач эса, борган мамлакати ва унинг халқи ҳақида юртдошларига ҳикоя қилиб берган. Бир сўз билан айтганда, одамлар савдогарларга меҳр-муҳаббат ва катта қизиқиш билан қарашган. Ҳозир ҳам дунёнинг аксарият мамлакатларида уларга худди шундай муносабатда бўлинади ва жуда тўғри иш қилинади.

Бироқ эндиликда собиқ бўлиб қолган СССРнинг қизил империячилари савдогарликни жиноят деб эълон қилдилар ва унга қарши том-том қарорлару қонунлар чиқардилар. Аммо ўзлари давлат номидан олиб сотишнинг жуда маккорона, жирканч усулларини кашф этдиларки, унга тоқат қилишнинг асло иложи йўқ. Қизил империя давлатининг ўзи хоҳлаган мамлакатидан чақага товар олиб, ўз халқига олтин баробарига сотаверади. Ваҳоланки, савдогарчиликда беш бармоқни баробар оғзига тиқиш тақиқланган, меъёрдан ортиқ фойда ҳаром деб ҳисобланган. Аммо бутун нияти истибдод бўлган, мамлакатни халқлар қамоқхонасига айлантирган худосиз империячи давлат раҳбарлари учун бунақа одилона қонун-қоидаларни бузиш чикора! Улар шум ниятларидан асло қайтмадилар. Гўё «давлатнинг айтганини қил-у, қилганини қилма» қабилида иш тутдилар.

Шу ўринда гапимиз қуруқ бўлмаслиги учун мисоллар келтирамиз. Московлик тўралар чет эллардан келтирилган товарларни халқимизни алдаб, фалон пулга сотганлари етмаганидек, меҳнаткашларимизнинг ҳалол, пешона тери эвазига яратган маҳсулотларини ҳам туя қилаверишди. Айтайлик, ўзбек пахтасини тийинга олиб, уни ҳатто ҳеч қандай ишловларсиз чет давлатларга олтин баҳосида сотиб, пулини қуртдек санаб ҳамёнларига ураверишди. Биргина пахтамиз бўлса ҳам майли эди. Пилла, тилла, қоракўл ва бошқа бойликларимизга ҳам худди шундай муносабатда бўлишди. Оқибатда эса, халқ таъбири билан айтганда, ютилган ҳаром луқмалар тешиб чиқди. Бу воқеа қуйидаги ҳикоятни эслатади:

Бир кишининг қўйи ҳаддан ташқари кўп эди. Унинг номусли ва хиёнат қилмайдиган бир чўпони ҳар куни қўйларни соғиб, сутни хўжасининг олдига келтирар эди. Қўй эгаси сутга ярим ҳисса сув қўшиб, чўпонга сотиб келишни топширар эди. Чўпон унга шундай насиҳат қилди: «Эй хўжа, мусулмонларга хиёнат қилмагин, ўзингга зарар етказасан». Қўй эгаси билганидан қолмади. Бир кеча баҳор вақтида чўпон қўйларни сел оқадиган жойга қўйди ва ўзи бир баландликка чиқиб ухлаб қолди. Иттифоқо, кўп ёмғир ёғди ва сел

(Давоми 2-бетда).

ЖУРНАЛИСТЛАР ДИҚҚАТИГА!

6 октябрь куни соат 15 да Жумҳурият кино уйида XI Тошкент халқаро кинофестивалига бағишланган матбуот конференцияси бўлади.

ҚАЛБИ ДАРЁ, ИЛМИ ДУНЁ АЛЛОМА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Урушдан кейинги йилларда Ҳабиб Муҳамедович аграр ҳолда қолиб келаётган жумҳуриятимиз аҳволини ҳисобга олиб, унинг қишлоқ хўжалигини оёққа турғазиш, қишлоқ меҳнаткашларининг турмуш даражасини оз бўлсада ҳам яхшилаш ниятида бир қанча ишларни амалга оширган. Пахтачилик соҳаси, мелиорация борасидаги изланишлар, қўриқ ерларни очиш каби ишлар кенг кўламда ривож топди. Шу билан бирга Ҳабиб Муҳамедович «Экин майдонларини ҳаддан ташқари кенгайтириш, Орол денгизига қуйиладиган Амударё билан Сирдарёнинг сувини кескин камайишига йўл қўйиш хатарлидир», — деган эди. Бугун биз олимнинг башоратини ҳаёт тасдиқлаганини гувоҳи бўлиб турибмиз.

Ҳабиб Абдуллаев ажойиб нотиқ, олим, педагог, устоз, жамоатчи ва илм-фан тарғиботчиси эди. Унинг раҳбарлигида 40 га яқин фан докторлари ва фан номзодлари етишиб чиқди.

Ҳабиб Абдуллаев тинмай изланишда бўлган. Давлат ишлари билан бир вақтда ўз соҳаси — ершунослик ва маъданшуносликни ривожлантиришга катта аҳамият берган. Бу ишни у нафақат жумҳурият, Ўрта Осиё ёки собиқ Иттифоқ миқёсида, балки дунё миқёсида амалга оширишга интилди десак муболаға бўлмас.

У Ўрта Осиё маъданшунослик мактабига асос солди. Геология фанида петрометаллогеник йўналишини яратди. Тинимсиз изланишлар Ҳабиб Абдуллаевни дунё миқёсидаги петрометаллогеник қаторлар ва провинциялар ғоясини яратишга олиб келди.

Олим бу ўта мураккаб геологик объектларнинг биринчи таснифини тузди.

Ҳабиб Абдуллаевнинг бевосита иштирокида Ўрта Осиё ва Ўзбекистон минтақаларида маъданларнинг жойланиш қонуниятларини акс эттирувчи схемалар тузилган эди. Тён-Шон ва Помир тоғларининг тектоно-магматик схемаси яратилди.

Ҳозирги пайтда Ўзбекистонда 850 дан ортиқ кон, 100 га яқин маъдан турлари топилган ва уларнинг заҳираси чамаланган. Шуларнинг 60 дан ортиғи айни кунларда халқ хўжалигида фойдаланилмоқда. Мазкур конларнинг очилишида Ҳабиб Абдуллаевнинг биз айтиб ўтган кашфиётлари, амалий ишлар катта рол ўйнади десак муболаға бўлмайди. Ҳабиб Абдуллаев Ўзбекистон тупроғида дунёда бор барча элементлар мавжуд эканини исботлаш учун умрини бахш этди.

Юқорида тилга олинган ва бошқа масалалар унинг 200 га яқин илмий асарлари, жумладан 8 монографиясида ҳар томонлама ёритилди. Бу кашфиётлар олимга катта шуҳрат келтирди. Унга 1959 йили Беруний номидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофоти берилди, Франгистон ершунослик жамиятига, Буюк Британия минералогия жамиятига ҳақиқий аъзо этиб сайланди.

У собиқ Иттифоқда биринчи марта металлогения ва петрология кафедрасини Тошкент политехника институти ершунослик ва кон захираларини чамалаш факультети қошида ташкил этди ва унга раҳбарлик қилди. Гувоҳларнинг таъкидлашича, унинг улкан тиниб-тинчимас қалби чарчаш нималигини билмас, ҳар доим ёрдам ва қимматли маслаҳатлар беришга тайёр ва ўзи билан ишлайдиган ходимларга битмас-туганмас энергия бахш этадиган севимли устоз эди.

Ҳабиб Абдуллаев Тошкент, Олмаота, Киев, Москвада чақирилган маъданшуносликка оид кўпгина илмий сессия ва кенгашларнинг ташкилотчиси, шунингдек, Мехико (1959), Дехли (1957), Копенгагенда (1961) чақирилган халқаро геологик кенгашларнинг иштирокчиси бўлган.

Олимнинг юқорида биз тилга олган меҳнатлари собиқ Иттифоқ миқёсида ҳам, собиқ Ўзбекистон ССР ҳукумати томонидан ҳам ўз вақтида муносиб тақдирланган. Лекин, ҳақиқий олим учун, ижодкор учун энг катта мукофот бу — халқнинг меҳр муҳаббати. Ҳабиб Абдуллаев ана шундай халқ меҳрига сазовор бўлган инсон, буюк олим эдики, бугун, Ўзбекистон ўзининг асрий орзусига, оламшумул мавқеига — ўз мустақиллигига эришган кунда унинг ўрни янада яққолроқ билинмоқда. Гарчи алломанинг илмий ғоялари, илм фанда тасдиқлаб кетган йўналишлари, одамийлиги унинг шогирдлари, сафдош ва маслакдошлари фаолиятида янада ривож топаётган бўлса-да, олимнинг 80 йиллик тўйини илм-фанни бундан ҳам илдамроқ ҳаракатга келтурувчи омил сифатида нишонлаш фикрини шахсан Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов таъкидлади. Илм аҳлига бўлган бу эътибор кишини беҳад қувонтиради. Чунки, бугунги иқтисодий муаммоларни илм фанни жадал ривожлантириш, барча мавжуд илмий-амалий омиллардан фойдаланиш орқалигина тўла ҳал этиш йўлига ўтиш ўз самарасини кўрсатишга ишончимиз комил. Шу маънода Президентимизнинг Ҳабиб Абдуллаевнинг юбилейини муносиб нишонлаш борасидаги ташаббуси ва амалий ишлари аввало илм фан бобида эл юрт учун хизмат қилган кишиларга нисбатан меҳр-оқибатини билдирса, иккинчидан, мамлакатимиз илм фанига бўлган ғамхўрликдир.

Шу баробарда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг Ҳабиб Абдуллаев юбилейини ўтказиш тўғрисида махсус қарори чиқди. Унга биноан Тошкент метрополитенинг Шаҳристон бекати ва шаҳар марказий кўчаларидан бири Ҳабиб Абдуллаев номи билан аталадиган бўлди. Ўзбекистоннинг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришга олиб келган улкан илмий ютуқлари учун бериладиган Ҳабиб Абдуллаев номидаги диплом ва олтин медаль таъсис этилди. Тошкент давлат техника университетининг геология-қидирув факультетида Ҳабиб Абдуллаев номидаги стипендия таъсис этилди. Ҳабиб Абдуллаев таваллудининг 80 йиллик тантанаси олдидан радио, ойнаижаҳон ва матбуотда чиқишлар кенг йўлга қўйилди, унинг ҳаёти ва ижодига бағишланган телефильм яратилди. Бу олимнинг халқига қилган ҳалол ва сидқидил меҳнатига жавобдир.

Ҳа, бугун Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев ҳаёт бўлганида 80 ёшга тўлар эдилар. Афсуски, Ўзбекистон мустақил, эркин, озод жумҳуриятга айланганини кўриш бу буюк инсонга насиб этмади. Лекин, кўнглимизга бир нарса таскин беради: буюк кишилар нима иш қилишмасин, қандай ижтимоий фаолият билан шуғулланган бўлишмасин уларнинг кўз ўнгида ҳар доим халқ, ватан турган. Ҳабиб Абдуллаев ҳам ўшандай кишилар сирасидан бўлиб, халқ учун, ватанимиз учун хизмат қилди. Демак, у доимо сафимизда.

ЯХШИ НИЯТ ИЖОБАТ БЎЛГАЙ

Ўзбекистон ва Тожикистон халқларини азалдан дўстлик, қон-қардошлик ришталари бир-бирларига мустаҳкам боғлаган. Шу сабабли қўшни давлатда ҳозирги пайтда содир бўлаётган воқеалар барча ўзбекистонликларни, шу жумладан самарқандликларни ҳам жиддий ташвишга солаётир.

Самарқанд вилоятининг Ургут тумани ерлари Тожикистоннинг Панжакент тумани қишлоқларига бевосита туташиб кетган. Бу икки ҳудудда истиқомат қилувчи кишилар азал-азалдан ўртада чегара нималигини билишмаган. Чунки шундай оилалар борки, уларнинг бир фарзанди Ургутда яшаса, иккинчиси Панжакентда истиқомат қилади. Қуда-андачилик, хеш-ақраболик ришталари шу қадар мустаҳкамки, улар икки давлат ҳудудида бўлишларига қарамай ургутликнинг тўй-маъракаси панжакентликсиз ёки панжакентликларники ургутликсиз ўтмайди. Эҳтимол шу сабабли бўлса керак, Тожикистондаги мудҳиш воқеалар бу ернинг одамларини айниқса қаттиқ изтиробга солди. Бу ҳолни биз Ургут туманининг раҳбарлари турли қишлоқларда яшовчи кишилари билан мулоқотда бўлганимизда яна бир карра чуқур ҳис этдик.

Ургут тумани ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати Ўлмас Маҳматмуродовнинг шу кунларда ташвиши ўзига етгулик. Чунки асосан тамаки етиштиришга ихтисослаштирилган бу районда ҳосил аста-секин йиғиштириб олина бошлади. Бундан ташқари, туман марказида ва қишлоқларида олиб борилаётган қурилишларга ҳам бевосита ҳокимнинг ўзи бош-қош. Лекин бугунги кунда унинг асосий вақти туманда барқарор ҳолатни сақлаб туришга қаратилганини ҳокимнинг гап-сўзларидан ҳам уқиб олиш қийин эмасди. Ҳарна бўлса-да, Ургут, юқорида айтганимиздек, Тожикистон билан бевосита чегарадош...

— «Қўшнинг тинч—сен тинч» деган нақлнинг naқадар топиб айтилганига яна бир карра имон келтирдик, — дейди Ўлмас ака.— Чунки Тожикистон тупроғида бўлаётган воқеаларни радиодан эшитиб, «ойнаи жаҳон» орқали кўриб турибмиз. Бундан ниҳоятда қайғураяпмиз. Қўшниларимиз, қариндошларимиз хонадонидаги аҳвол бизни ҳам қаттиқ ташвишга солиб қўйди, безовта қилди. Ахир аниқ бўлмаган маълумотларга кўра Тожикистонда бир пайтлар замона зайли билан кўчиб бориб қолган қарийб икки юз минг нафар ургутликлар истиқомат қилишар экан. Бу ҳол бизнинг бир ташвишимизга юз ташвиш қўшаётир. Чунки улардан ҳар қайсисининг бу ерда оғайниси — ака-укаси, опа-синглиси бор. Уларнинг изтиробга тушиши табиий. Шундан сўнг чорасиз қолган одамлар тўппа-тўғри олдимизга келишаётир. Туман ҳокимлиги ходимлари бундай кишиларга вазиятни тушунтиришмоқда.

Биз Ургут тумани билан Тожикистоннинг Панжакент тумани туташадиган жойда, «Зарафшон» жамоа хўжалиги ҳудудидаги Жартепа қишлоғи яқинида ўрнатилган милиция постида ҳам бўлдик. У ерда соқчиликда турган, одамларнинг тинчлигини хушёрлик билан қўриқлаётган милиция ходимлари билан суҳбатлашдик.

— Бизнинг асосий вазифамиз, — дейди постнинг смена командири, милиция капитани Рустам Жумаев,— икки давлат чегараси туташадиган жойда тинчликни сақлашдир. Албатта, Жартепа қишлоғи яқинида текширув постининг ўрнатилиши — бу вазият тақозоси. Мана, соқчилик қилаётганимизга ҳам яқинда икки ой бўлади. Лекин ҳали бунда бирорта нохуш воқеа юз берганини кузатмадик.

— Рустам ака, бу ердаги текширувлар Ургут ва Панжакентдаги қариндош-уруғларнинг бир-бириникига бориб келишига тўсиқ қўймаяптими?

— Йўқ. Бу ерда истиқомат қилувчилардан кимларнинг Панжакент туманида қариндоши борлигини биламиз. Бундан ташқари, постимизда Панжакент туманидан юборилган уч нафар милиция ходими ҳам хизмат қилади. Улар бизга бу масалаларни ҳал этишда яқиндан ёрдам беришаётир. Бизнинг текширувларимиз асосан транспорт воситаларига қаратилган. Шунинг учун ортиқча гап-сўзларга ўрин йўқ. Ўтган вақт ичида фақат битта енгил машинани тўхтатиб район ички ишлар бўлимига топширдик. Чунки ундаги одамлар ёнидан наша топилди...

Милиция пости яқинида Панжакент районининг «Набобод» давлат хўжалигидан бўлган Мардонқул Замонов билан суҳбатлашиб қолдик. У киши Самарқанддан ёнилғи олиб қайтаётган экан.

— Мен кўп йиллардан буён машина ҳайдовчиси бўлиб ишлайман, — дейди у. — Панжакент райони темирйўл билан боғланмаган. Шу сабабли темирйўл орқали келган барча юкларни Самарқанддан оламиз. Бугун Тожикистонда мушкул аҳвол рўй берганлигига қарамай ёрдамини аямаётган ўзбек биродарларимиздан мамнунмиз. Бугунги мушкул вазиятда ҳам ўзбекистонлик дўстлар бизга ўз кўмакларини аямаётганлигини кўриб-билиб турибмиз. Бир дарёдан сув ичиб, бир ҳаводан нафас оладиган икки халқнинг қон-қардошлигига ҳеч нарса раҳна сололмайди, деб ўйлайман.

Биз Ургутнинг қайси қишлоғида бўлиб, ким билан суҳбатлашмайлик, барчанинг тилида ва дилида ҳам айнан шу фикр эканлигига амин бўлдик. Илло, дили пок барча самарқандликлар юрагида ҳам шу тилак. Ажаб эмаски, бу эзгу ниятлар амалга ошиб, қўшни Тожикистон тупроғида ҳам барқарор тинчлик ўрнатилса.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ОТАЛАРНИНГ ДИЛ ЖАРОҲАТИГА ФАРЗАНДЛАР МАЛҲАМ БОСАДИЛАР

2 — 6 НОЯБРЬ КУНЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЁШ ВАТАНДОШЛАРНИНГ ХАЛҚАРО АНЖУМАНИ БЎЛИБ ЎТАДИ

Унда АҚШ, Олмония, Туркия, Саудия Арабистони, Ҳиндистон, Покистон, Хитой сингари 20га яқин мамлакатдан 300 дан зиёд йигитқиз иштирок этади. Уларнинг ота-оналари турли вақтларда у ёки бу сабабларга кўра Ватанни тарк этишга мажбур бўлганлар. Асосий мақсад — улар билан яқиндан алоқа ўрнатиш. Айни вақтда иқтисодиёт, маданият соҳаларида шартномаларга имзо чекиш ҳам кўзда тутилмоқда.

Анжуманга Маданият ва умуминсоний қадриятлар Халқ академияси, ўзбек-америка савдо-иқтисодий корпорацияси, «Фарғонаазот» бирлашмаси; Тошкент трактор заводи ҳамда республикадаги бир қатор йирик корхоналар ҳомийлик қилмоқда.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи МҚ матбуот маркази раҳбари Лазиз Тангриевнинг таъкидлашича, бу ўзбек ёшларининг биринчи жаҳон фестивалидир. Шу сабабли байрам қатнашчиларига республикамиз ҳақида тўла маъумот бериш мақсадида кенг кўламли дастур ишлаб чиқилди. Меҳмонлар қадимий шаҳарларимиз Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабзга ҳам ташриф буюрадилар.

Ф. ТУРНИЁЗОВ.

• Фахрийлар сиҳатгоҳида тантана

КЎЗЛАРДА ҚУВОНЧ ЁШИ, ДИЛЛАРДА ШУКРОНА

Боболаримиздан мерос қолган урф-одату ўгитлардан маълумки, ҳар бир инсон дунёга эзгулик учун келган азиз меҳмондир. Шундай экан, ҳар бир киши қўлидан келганча одамларга мурувватли бўлиши, меҳр-шафқат кўрсатиши, саховатини аямаслиги ҳам фарз, ҳам қарздир.

ШАРҚ халқлари «Қариси бор уйнинг париси бор» дея бежиз айтишмайди. Ер-суви, ҳавосию қуёши бағоят саҳий ва беминнат ўлкамиз одамлари ҳам саҳоватпеша, бир-бирига меҳр-мурувватли ва оқибатлидир.

Инсонпарварлик, якка-ёлғиз фахрийлар, кексалар, ногиронлар, серфарзанд оилалар, шунингдек кўмакка муҳтож барча фуқароларга ёрдам қўлини чўзиш, хайр-саҳоват кўрсатиш бозор иқтисодиётига ўтилаётган ҳозирги оғир ва мураккаб кунларда давлатимиз миқёсида ўтаётган хайрли анъаналар қаторидан муносиб ўрин олмоқда. Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг фуқаропарварлик борасида эълон қилаётган барча фармонларини амалга ошириш ҳар бир соф виждонли юртдошимиз қатори тиббиёт ходимларининг ҳам муқаддас бурчи ва кундалик юмушига айланиб қолди. Ҳозирги кунда жумҳуриятимизда истиқомат қилаётган 150 мингга яқин уруш қатнашчилари ва ногиронлари, шунингдек фахрийлар, ёлғиз кексаларни ижтимоий ҳимоялаш, дори-дармонлар билан таъминлаш, ихтисослаштирилган шифохоналарнинг геронтология бўлимларида уларга тиббий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш чоралари кўрилмоқда. Жумладан, ҳар йили амбулатория ва поликлиника шароитларида уруш ва меҳнат фахрийларини, кексаларни тиббий кўрикдан ўтказиш, навбатдан ташқари қабул қилиб, шифохоналарга ётқизиб даволаш, уларнинг ороми ва осойишталигини муҳофаза қилиш мақсадида барча қулайликлар муҳайё қилинган. Вилоят шифохоналари, шаҳарлардаги кўпгина поликлиника ва тиббий-санитария қисмларида, шунингдек уйларда кундузи ётиб даволаниш учун керакли шарт-шароитлар яратилган. Тошкент шаҳридаги шифохоналарда уруш ва меҳнат фахрийлари учун жаъми 240 ўринли алоҳида хоналар ажратилган. Шаҳарда уруш фахрийларининг махсус сиҳатгоҳи ишлаб турибди. 520 ўринга мўлжалланган сиҳатгоҳ замонавий тиббий асбоб-ускуналар, юмшоқ жиҳозлар билан етарлича таъминланган. Бино хоналари кенг ва ёруғ, озода, шинам ва ихчам. Ҳар йили бу даргоҳда 8 — 9 минг қария даволаниб чиқади. Ўз касбининг моҳир усталари бўлган юқори малакали шифокорлар, ходимлар эртаю кеч фахрийлар хизматида.

1 октябрь куни бу мўътабар даргоҳ катта тўйхонага айланди. Халқаро кексалар куни муносабати билан бу ерга юксак мартабали меҳмонлар ташриф буюришиб, уруш фахрийлари, кекса отахон ва онахонларни байрам билан самимий қутлаб, эзгу тилаклар билдиришди, совға-саломлар улашишди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги «Экология ва саломатлик» жамғармасининг президенти, профессор Юсуф Шодиметов жамғарма ҳисобидан жаъми 100 минг сўмлик дори-дармонлар, кийим-кечак, совға-саломлар ҳадя қилди. Шунингдек, тантанада иштирок этган Республика Соғлиқни сақлаш вазирининг муовинлари Р. Султонов, Б. Йўлдошев, Қ. Ризаев фахрийлар шифохонаси учун бир марта ишлатиладиган 5 минг дона шприц ҳамда минг дона доривор моддаларни, қон томирига томчилаб юбориш системаси ва бошқа совға-саломларни топширишди.

Республика Мудофаа вазирлиги, тиббиёт ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитаси, Қизил Ярим Ой жамиятининг масъул ходимлари ҳам ўз туҳфаларини тақдим этдилар.

Байрам тантанаси бир пиёла чой устида, сахий куз неъматларига тўкин дастурхон атрофида анчагина давом этиб, дилрабо куй ва қўшиқларга уланиб кетди.

Искандар РАҲМОН.

Поп районидаги «Сирдарё» жамоа хўжалигининг Ўзбекистон халқ депутати Дилором Раҳматова бошлиқ бригадаси пахтакорлари бу йил 70 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳозир пайкалларни ораласангиз, бодроқдек очилган пахталардан кўзингиз қамашади.

— Бу деҳқонларимизнинг эрта баҳордан кузга қадар қилган фидокорона меҳнатининг маҳсули, — дейди Дилором опа. — Йиғим-терим суръати кун сайин ошмоқда. Гектар ҳисобига, албатта, 45 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб оламиз.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Дилором Раҳматова.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

*

(Давоми. Боши 1-бетда).

САВДОГАРЛИК ЖИНОЯТМИ?

келиб қўйларни оқизиб кетди. Иккинчи кун чўпон шаҳарга келди. Қўй эгаси унга деди: «Бугун нима учун сут келтирмадинг?». Чўпон: «Эй хўжа, мен сутга сув қўшма деган эдим, лекин сен сўзимни асло эшитмадинг. Ўтган кечаси сутга қўшган сувларингнинг ҳаммаси йиғилиб, сел бўлиб оқди ва қўйларингни оқизиб кетди», деб жавоб берибди.

Ҳа, ҳаромхўр, талончи ва алдоқчи қизил империячилар бутунлай барбод бўлди. Бироқ сув бошидан лойқаланади, деб тўғри айтишган экан. Қизилларнинг савдодаги бунақа жирканч иш услублари халққа ҳам ўтиб кетди. Натижада мамлакатда савдогарчиликнинг кўз кўриб, қулоқ эшитмаган турлари пайдо бўлди...

Учига чиққан товламачи, савдогар давлатнинг ўзи учун мумкину, фуқаролар учун тақиқланган иш услубини қаловини топиб, қорни ҳам ёқа олувчилар тап тортмай ўзлаштириб олавердилар. Давлат камёб товарларни бирга олиб ўнга пулласа, уни ҳуфиёна йўллар билан эгаллаб олган кимсалар юзга сотавердилар. Бундан халқ тобора қашшоқлашаверди, давлат ва учар савдогарлар бойийверди. Иш шунгача бориб етдики, шундоқ ҳам меъёрдан ортиқ фойда эвазига сотилаётган маҳсулот давлат савдо базаларидан дўконларга «шапка»си билан чиқадиган бўлди. Ўз навбатида дўкончилар ҳам унга яна иккинчи «шапка» кийдириб улгуржи савдогарларга оширадиган, улгуржи савдогарлар қўшимча «шапка» билан чакана савдогарларга ўтказадиган, чакана савдогарлар эса тўртинчи «шапка» илинжида бозорга югурадиган бўлиб қолишди.

Ниҳоят, иш ана шундай аянчли ва ғоят ташвишли тус олган бир пайтда жумҳуриятимиз мустақилликни қўлга киритди. Ва бундан буён оврупоча коммунистик турмуш тарзидан, қизил империяча савдогарлик услубидан халос бўлишимиз учун реал имкониятлар юзага келди. Эндиликда Ўзбекистонимизда фуқаролар учун ҳам тижорат ишларига кенг йўллар очиб берилмоқда. Бундан эл-улуснинг қувончи чексиз.

Аслида ҳар бир халқнинг, ҳар бир мамлакатнинг уста савдогарлари бўлиши сув билан ҳаводек зарур. Зеро, бусиз жаҳон бозорига чиқиб бўлмайди. Аммо ҳозирча жумҳуриятимизда қилни қирқ ёрадиган, билимдон тижоратчилар бармоқ билан санарли. Бунга сабаб яна ўша қизил империя давлатининг нотўғри сиёсати. 70 йил мобайнида улар халқимизни халқаро савдо ишларига яқинлаштиришмади. Ҳатто бозор-ўчарга, савдо-сотиққа аралашган фарзандларимизни мактабларда муҳокама эттиришди. Пировардида бугунга келиб жаҳон бозорида савдо қилувчи тижоратчиларга муҳтож бўлиб ўтирибмиз.

Эндиликда уддабурон, қобилиятли ёшларни танлаб, улардан дунё бозорида бемалол фаолият кўрсата оладиган, ман-ман деган капиталисту монополистлар ҳам тан берса арзийдиган тижоратчиларни тайёрлайдиган мактаблар очишимиз ҳам фарз, ҳам қарз, деб ҳисоблаймиз. Бу фикримиз баъзи муштарийларга эриш туюлиши, улар бир камимиз энди шундоқ ҳам жон-жонимизга тегиб кетган савдогарларни тайёрлашмиди, дейишлари мумкин. Бизнингча эса, бу «бир камимиз»гина эмас, ҳаётий заруратимиз ҳамдир. Нега деганда халқимиз: «Чумчуқ сўйса ҳам қассоб сўйсин», деб бежиз айтмаган. Заргарлик касбининг устаси заргар, мисгарлик касбининг устаси мисгар бўлганидек, савдо ишининг ҳам ўз устаси бўлади. У савдогардир. Савдогар эса савдо ишининг сиз билан биз билмайдиган қирраларини, ўзига хос жумбоқларию муаммоларини яхши англайди.

Шу ўринда савдогарлар фаолиятига оид бир ҳикоят келтирамиз: Қадим замонда бир савдогар бўёқчининг дўконидан минг тиллога мато харид қилибди. Ҳисоб-китоб вақтида бир танганинг устида жанжал чиқибди. Шунда ўзига тўқ одам бўлган бўёқчи шундай дебди: «Эй савдогар, сен бир танганинг устида пешингача жанжал қилаяпсан, бошқа савдогарлар бундай қилмас эдилар!». Лекин савдогар барибир бўш келмабди. Талашиб, тортишиб, ўша бир тангани олибди. Бу аҳволни кўрган одамлар савдогарни кўп мазаммат қилибдилар.

Савдогар жўнаб кетгач, бўёқчининг шогирди унинг изидан бориб дебди: «Эй савдогар, менга ширинкомамни бергил!». Савдогар ҳеч оғринмай унга ҳалиги бир тангани ҳадя этибди. Шогирди қайтиб келгач, бўёқчи дебди: «Эй ҳаромзода шогирд, у савдогар эрталабдан пешингача бир тангани талашиб, халқдан ҳеч уялмади. Сен нега у пастнинг орқасидан таъма билан бординг». Шогирд устозига савдогар берган тангани кўрсатибди. Бундан ҳайрон бўлган бўёқчи савдогарнинг кетидан қувиб етиб дебди: «Эй хўжа, бир танга учун эрталабдан пешингача талашиб, менинг бошимни оғритдинг. Лекин уни осонгина шогирдимга ширинкома қилиб бердинг. Шундай экан, тангани талашишингдан мақсадинг нима эди?». Шунда савдогар: « Касбимизнинг шарти шундайки, савдо вақтида агар бир дирам зиён қилсак, гўё умрнинг ярми кетгандай бўлади. Мурувват вақтида агар кишидан бемурувватлик зоҳир бўлса, бу нопокликдан даракдир. Демак, мен умримни кам қилгудек зиён кўрмадим, аксинча, аслимнинг поклигига гувоҳлик бердим», — деб жавоб берибди.

Агар ҳозирги тижоратчиларимиз ҳам бу воқеадан сабоқ олиб, саховатли бўлсалар, камбағал, етим-есирларга (улар истаганча топилади) мурувват кўрсатсалар, беҳад қутлуғ ва савоб иш бўлур эди.

Биз юқорида савдогарликни жиноят эмас, дедик. Бунда, албатта, унинг маълум тартиб-қоидаларга бўйсунувчи қисминигина кўзда тутдик. Зинҳор-базинҳор қизил империя давридан мерос қолган чайқовчиликни эмас! Афсуски, жумҳуриятимизда бу иллат ҳамон зўрайса зўраяяптики, асло сусаймаяпти. Атрофга қарасак, бунинг яққол шоҳиди бўламиз. Меҳнаткашлар ҳанузга қадар давлат маҳсулотларини дўконлардан эмас, чайқовчилардан беш-олти, ҳатто ўн-йигирма баробар қимматга сотиб олмоқдалар. Кийим-кечак, асбоб-ускуна, мебель, полослар у ёқда турсин, егуликларни ҳам! Гуруч, ун ва ёғ фақат талонга сотилиши керак, лекин чайқовда истаганча топилади. Фақат баҳосига рози бўлсанг бас. Ахир, инсоф билан айтганда, улар бу маҳсулотларни оталаридан қолган томорқаларида етиштиришмаган ёки ўз корхоналарида ишлаб чиқаришмаган-ку! Бундайлар «Фойда қилиш умиди билан ғалла олишдан парҳез қилгин, чунки ғаллафуруш савдогар (умуман озиқ-овқатфуруш — М. К.) ҳамиша бадном, бадният бўлур», — деган қадимий ҳикматни эслаб қўйсалар чакки бўлмасди.

Яна шуни ташвиш билан таъкидлаш керакки, якка тартибдаги чайқовчилик озлик қилгандек, ширкатлар ҳам шу йўлга ўтиб олмоқдалар. Улар бирор маҳсулот ишлаб чиқариш ўрнига қанд-шакардан тортиб, дондуну, сариёғу, гўшту консерваларгача — барисини эмин эркин сотмоқдалар.

«Чиллаки чиллакидан ранг олади» деганларидек, чайқовчилару ширкатчиларнинг бунақа антиқа иш услублари ёрдамида ҳамён қаппайтираётганликларини кўриб, давлат дўконлари сотувчиларининг ҳам нафслари ҳакалак отиб кетди. «Хўш, — дейишди уларнинг айрим инсофсизлари, — шу товарни мендан олиб, фалон сўмданга пулламоқдалар. Нега энди бу ишни ўзим қилаҳолмайман?». Тўғрида, уларнинг мушукларини пишт дейдиган кимса топилмагандан кейин шундай қилишади-да!

Ҳозир уларни инсофга чақириш, иймонга чорлаш билан иш битмайди. Шундай экан, бу соҳага оид қонун-қоидаларни тезроқ ишлаб чиқиш, ҳамёнини ўйлаб эл-улусга зуғум ўтказаётган чайқовчиларни жиноий жавобгарликка тортиш чораларини кўриш керак. Баъзилар: «Бозор иқтисодиёти шароитида олиб-сотарликнинг ҳамма турига тўла эрк бериш керак. Ахир, АҚШ ва бошқа бир қатор мамлакатларда шундай қилинган-ку», деган фикрни ўртага ташламоқдалар. Бир жиҳатдан улар ҳам ҳақ. Лекин бизда ҳозирги иқтисодий танглик шароитида бундай қилиб бўлмайди.

Хўш, савдогарчиликнинг қай бири жиноят-у, қай бири қутлуғ иш? Бизнингча, ўзимизда ишлаб чиқарилмаган маҳсулотларни чет эллардан олиб келиб сотишга кенг йўл очиб бермоқ даркор. Лекин бунда нарх-наво масаласида қандайдир меъёр сақланганн маъқул. Ўзимизда тайёрланган ёки давлат дўконларидаги маҳсулотларни қўлма-қўл олиб, инсофсизларча юқори нархда сотишни эса жиноят деб ҳисоблаш шарт. Акс ҳолда булар ёппасига чайқовчилар қўлига бориб тушаверади (ҳозир тамаки маҳсулотлари ва бошқа бир қатор камчил товарлар савдосида худди шундай ҳол кузатилмоқда).

Хуллас, эл-юртга фойдаси тегадиган қутлуғ савдогарлик билан меҳнаткашларнинг нонини туя қиладиган ғирром чайқовчиликни фарқлаб оладиган давр келди. Бу ишни тезроқ бирёқли қилиш, оқни-оққа, қорани-қорага ажратиш керак. Акс ҳолда халқимиз қизил империяча турмуш тарзидан, юлармону ҳаромхўр олибсотарлардан ҳаливери қутулолмайди.

ТАҲРИРИЯТДАН:

Ҳурматли муштарийлар! Мухбиримизнинг мазкур материалида йўқчилигу қимматчилик отига қамчи урилаётган шу кунларда халқимизнинг тинкасини қуритаётган, жон-жонига тегиб кетган иллат — чайқовчилик ҳақида куюнчаклик билан мушоҳада юритилган. Хўш, сизнингча, бу борада нима қилиш керак? Олиб-сотарликнинг қай тури эл учун фойдалики, у мустақиллигимизни мустаҳкамлашда асқотади? Зарарли томонлари қайсилар? Агар қимматли вақтингизни аямай, ўз мулоҳазаларингизни ёзиб юборсангиз, чексиз миннатдор бўлур эдик. Зеро, таклифларингиз, фикр ва мулоҳазаларингиз ҳур жумҳуриятимизнинг янги қабул қилинажак жиноят мажмуаларида инобатга олинса ажаб эмас.

• Ёшлар ёшлар ҳақида

ЮРТНИ КИМ ҚЎРИҚЛАЙДИ?

Мени тенгдошларимнинг ҳарбий хизмат қилишни истамаётганлари бир томондан ажаблантирса, бир томондан қаттиқ ташвишга солади. Нега бундай! Наҳотки улар енгил-елпи ҳаёт ёки бепарволикка шунчалик ўрганиб қолишган бўлса. Наҳотки бегона эмас, ўз юртимиз учун хизмат қилишни истамасак: бир йил ёки олти ой хизмат қилиб қочиб кетсак.

Илгари четда хизмат муддатини ўтаётиб қочиб келган акаларимиздан унинг сабабини сўраганимизда: «Борсанг биласан, тўйиб овқат еёлмайсан, миллатчилик бор: қайси миллат зўр келса, ўшанинг ишини қиласан, бажармасанг, уришади» деб жавоб беришарди.

Хўп, четда шундай бўлган бўлса бордир, аммо Ватанимизда хизмат қилаётган ака ва тенгдошларимизга нима бўлди? Ярим йил хизмат қилар-қилмас қочиб кетишмоқда-ку. Улар қандай бош кўтариб юришади. Наҳотки агар бугун мен қочиб кетсам, эртага бошқаси қочади, индинга яна биттаси, шундай қилиб ҳаммамиз жуфтак ростласак, унда юртимизни ким қўриқлайди, деб фикр қилмаса.

Тўғри, аскарлик бу кўчада юриш дегани эмас; айрим қийинчиликлар ва тартибсизликлар бўлиши мумкин. Лекин турли баҳона ва сабабларни рўкач қилиб, ҳарбий хизматдан қочиб кетиш инсофданми? Юртимизни биз қўриқламасак ким қўриқлайди?

Ф. БОБОДЎСТОВ.

ДАРОМАДНИНГ БИР ҚИСМИ ПАРТИЯ БЮДЖЕТИГА

ХДП район ташкилоти кичик корхонага ҳомий бўлди.

ЖОНДОР районидаги Гагарин номли жамоа хўжалиги «Асал» кичик корхонасини ташкил этди. Агар ХДП Бухоро вилоят кенгаши хўжаликка икки йилгача устама фойда олмаслик шарти билан пул бермаганида кичик корхона дунёга келмасди. Шу боис ҳозир бу ерда парвариш қилинаётган 70 қути асалари келтирадиган даромаднинг бир қисми кичик корхона ҳомийси бўлган ХДП район ташкилоти хазинасига тушади.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 5. X

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиатни асрайлик», «Энг тез ёрдам», Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Паррандачилик — етти хазинанинг бири».
19.40 «Сиҳат-саломатлик».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Толибжон Содиқов таваллудининг 85 йиллигига.
21.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.20 «Тергов давом этади». Бадиий фильм.
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Билиб қўйган яхши».
20.25 «Миришкорлар».
20.55 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади...
21.10 «Хаёлимда ўзинг...».
21.55 «Лаҳза». Хабарлар.
22.05 «Дилдаги гаплар». Обид Асомов ва Ботир Муҳаммадхўжаев билан учрашув.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 12.20, 15.20, 18.20, 21.20— Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якунлар».
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Эрталабки гимнастика.
9.30 «Кўриб, қулоқ сол» рукнининг премьераси.
9.50 «Висбаденга саёҳат». Бадиий фильм.
11.20 «Юмор антологияси». Овоз тақлидчиси Ю. Григорьев.
12.00 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Уолт Дисней таништиради...»
17.10 «Стартинейжер».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Куйга солинган шеърият.
19.00 «Вагон-03» публицистик туркумнинг премьераси. Кўрсатув муаллифи ва уни олиб борувчи А. Тихомиров. 1-кўрсатув.
19.30 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Менинг эрим ўзга сайёралик». Бадиий фильм («Кўнгилочар» фильмлар уюшмаси).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Спорт уик-энди».
21.40 «Турмуш икир-чикирлари». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 2-серия.
«Янги студия» таништиради:
22.10 «Бомонд».
22.25 «Бироқ».
22.35 «Матбуот клуби»нинг махсус сони.
23.15 «Вазият».
23.45 «Блиц-прогноз».
00.35 «ОБА-НА». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.
01.15 Тхэквандо бўйича халқаро турнир.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Кузирхоним».
9.20 «Трехпрудний хилват кўчасига бориб кел». Ҳужжатли фильм премьераси.
9.45 Ишдан бўш пайтингизда. «Хонаки клуб».
10.00 «Агар сиз...».
10.30 Театр сафари. А. Васильевнинг «Серсо» спектаклида.
11.50 Мульти-пульти.
12.00 Кундузги сеанс. «Кузатувчи». Бадиий фильм.
13.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.35 «Деҳқонларга таалluқли масала».

* * *

15.50 «Бола тилидан».
16.20 «Бадабоки». Мактабгача ёшдаги болалар учун кўрсатув (Франция).
16.40 «Рост» студияси. «Франция бўйлаб саёҳат».
17.10 Янгиликлар.
17.25 «Инсон меҳнат бозорида».
17.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 Манзарали фильм.
18.30 Хабарлар.
18.45 Болалар даврасида.
19.00 «Омад».
19.30 Хабарлар.
19.50 «Сезам» кўчаси.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Душанба куни детектив. «Тергов». Бадиий фильм.
21.50 Спорт кўрсатуви.
21.55 Эълонлар.
22.00 Хабарлар.
22.25 «Америка юлдузлари».
22.55 Спорт олами «Жиллетт» фирмаси нигоҳи билан.

Сешанба, 6. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Руҳ», «Мусаввир». Телефильмлар.
8.30 «Сеҳрли саргузашт». Бадиий фильм.
9.40 «Қалдирғоч». Фильм-концерт.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика. Ахборот. Уни ўлчаш ва кодлаш усуллари.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Болалик чоғларимда». Мультфильм.
18.20 Спорт байрами.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Спортлото».
19.25 «Маҳалла — ҳаёт мактаби».
19.55 «Эл фарзанди». Шароф Рашидов таваллудининг 75 йиллигига.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Пахта терими кундалиги.
21.15 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.30 Ҳ. Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 1-қисм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Менинг маҳаллам».
19.30 «Уй-жойларни хусусийлаштириш — бозор иқтисодиёти талаби».
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
21.20 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 12.20, 23.55 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Қанотсиз ғозча». Мультфильм.
9.30 «Ясная Поляна қўшиқлари».
10.10 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.55 Футбол шарҳи.
11.30 «Турмуш икир-чикирлари». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 2-серия.
12.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

12.25 «Жамайка». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
13.30 «Сенинг аканг Валентин». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
13.55 «Театр». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 Ишбилармонлар хабарномаси.
15.40 «Ён дафтар».
15.45 «Қишлоққа бобом ҳузурига». Телефильм премьераси (Владикавказ).
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
17.00 Кичик концерт.
17.10 «Қизлар орасидаги гап».
17.50 «Нодир живопислар». Телефильм.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Вагон-03». 2-кўрсатув.
18.50 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.35 «Навбат сизга артист». Е. Ласько (джаз).
20.00 «Мавзу».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 Режиссёр А. Вайда фильмлари. «Жангдан кейинги манзара».
23.05 «Ҳар бир киши ўзи ҳақида».
23.15 «Кремль деворлари ортида».
23.45 «Ҳайкалтарош». Телефильм.
24.00 Янгиликлар.
00.35 «Бу телба, телба, телба Краснов». Ҳужжатли фильм премьераси.
01.20 Спорт кўрсатуви.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Ҳайвонот оламида».
9.50 Вариацияли мавзу. «Поручик Галицин, руҳан тушиб кетманг?».
10.45 «Шчёликов ҳақида меҳр-муҳаббат ва ташвиш билан».
11.05 Кундузги сеанс. «Голливудга борадиган поезд». Бадиий фильм.
12.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
12.45 «Деҳқонларга таалluқли масала».
13.05 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

14.40 Телебиржа.
15.10 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».
15.45 «Арзамас-16».
15.55 «Тилла новда».
16.55 «Рост» студияси. «Ун беш ёшли капитан».
17.25 Янгиликлар.
17.40 «Келинг, аниқлаб олайлик».
17.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 «Амалий санъат». Ҳужжатли фильм.
18.30 Хабарлар.
18.45 Халқ рақслари.
19.00 «Серташвиш оила».
19.30 Хабарлар.
19.50 «Сезам» кўчаси.
20.20 Қўшиқлар китоби.
21.05 «Ҳазонрезгилик».
21.55 Туркия манзаралари.
22.00 Хабарлар.
22.20 Ҳужжатли фильм.
22.45 «Хонанда».
23.20 Экранда Туркия киноси.

Чоршанба, 7. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Рақс соҳибаси». Телефильм.
7.55 «Лайлак келди, ёз келди». Бадиий фильм.
9.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Устоз».
10.05 Турк тили.
10.35 Ўзбекистон композиторларининг романслари.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Яшил орол сири», «Уйқу салтанати». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Қўнғироқча».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Наманган сеҳргарлари». Телефильм.
19.40 «Дил номалари». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ҳуқуқимизнинг олий дастури».
21.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.00 Х. Султонов. «Мозийдан бир саҳифа». Видеофильм. 2-қисм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.40 «Шарқ лирикаси».
20.00 «Бизнинг интервью».
20.20 «Эсдалик учун дастхат». Ретро услубида мусиқа.
21.20 «02» тўлқинида».
21.40 «Кино ва замон». Кинодраматург О. Агишев билан суҳбат.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 9.20, 11.55, 23.55 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.25 «Брэйн-ринг».
10.15 «Қизлар орасидаги гап».
10.55 Радонеж ва Бутунроссия роҳиб отаси вале Сергий хотирасига бағишланган тантанали юбилей тадбири. Союзлар уйининг Колонна залидан кўрсатилади.
12.00 Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

12.20 «Жамайка». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.30 «Рояль билан домино учун этюд». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
13.50 «Театр». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.20 «Телемикст».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
17.00 «Бизнинг мусиқий клуб».
17.35 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
17.55 Концерт. Союзлар уйининг Колонна залидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (18.55) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.55 «Назарбоевча муросаи мадора». Телефильм премьераси.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Марк Захаров мовизмлари».
22.20 «Ҳар бир киши ўзи ҳақида».
22.30 «Манбалар» туркумидан. Телефильм.
22.50 И. Тальков ҳақида телевизион бадиий-публицистик фильм премьераси.
23.45 «Парасолька ва автомобиль». Катталар учун мультфильм.
24.00 Янгиликлар.
00.20 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 Сиёсий арбоблар даврасида.
9.50 Мусиқа устахонаси.
10.50 Россия қобусномаси. «Ёшлигимизда ўйнаб кулиб қолайлик».
11.30 «Асил ҳолича...».
12.25 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, суратга олаяпман».
12.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
12.45 «Деҳқонларга таалluқли масала».
13.05 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Хусусийлаштириш. Нуқтаи назарлар».
15.30 «Трансросэфир». «Николай Кузнецовга суиқасд».
16.15 Христианлар учун кўрсатув.
16.45 Вариацияли мавзу. «Россия оҳанглари».
17.15 Янгиликлар.
17.30 Мульти-пульти.
17.40 Спорт кўрсатуви.
17.45 «Ҳар бир кун байрам».
17.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 «Мемнуне миллиардер».
18.30 Хабарлар.
18.45 Болалар даврасида.
18.50 «Қора денгиз». Ҳужжатли фильм.
19.30 Хабарлар.
19.50 «Сезам» кўчаси.
20.20 Концерт.
20.40 Истамбул, «Чарши» бозори.
21.10 Видеофильм.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.20 МХЛ кубоги. МАСК — «Спартак» (Москва). МАСК Спорт саройидан олиб кўрсатилади (давоми).
22.55 Россия Конституцион суди залидан.
23.25 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.
23.55 «Оркестр». Мусиқий фильм-балет.

Пайшанба, 8. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Нонни эъзозланг». Кинопрограмма.
8.35 «Қизни топинглар». Бадиий фильм.
10.00 Араб тили.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбек адабиёти. А. Қодирий прозаси.
11.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталаримиз жасорати».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Саҳий эртак». Мультфильм.
18.25 «Алифбо сабоқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қомусий билимлар соҳиби». Академик Ҳабиб Абдуллаев.
19.40 «Куй — дил малҳами». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Салом, фестиваль!». XI Тошкент халқаро кинофестивали.
21.50 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.20 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Ҳамма учун байрам».
19.20 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.20 «Пульс». Хабарлар.
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 21.20, 23.55 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.50 «Ҳа».
11.20 «Ойнаи жаҳонда фортепиано куйлари». Л. Тимофеева чалади.
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
14.10 «Оби-ҳаёт». Мультфильм.
13.20 Телефильм.
13.30 Кинолавҳа.

Кундузги киноэкспресс

13.35 «Бекат назоратчиси». Телевизион бадиий фильм.
14.40 «Икки кишилик сўқмоқ». Телефильм премьераси (Пермь).

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.20 «Телемикст».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
17.00 «Култук кампирлари». телефильми премьераси (Иркутск). Байкал соҳилларида яшовчи аёллар ҳақида.
17.40 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.00 «Вагон-03». 3-кўрсатув.
19.30 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.15 «Максима».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 М. Цветаева таваллудининг 100 йиллигига бағишланган кўрсатув.
22.05 «Ҳарбий ревю».
22.30 Муслим Магомаев ҳузурида меҳмонда.
23.15 «Талаб қилинган кино».
24.00 Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 Бизнес ва сиёсат.
9.45 Христианлар учун кўрсатув.
10.15 «XX аср кадрда ва кадр ортида». А. А. Ханжонков. 1-қисм.
11.15 Вариацияли мавзу. «Дўстлар уйи».
11.45 «Тилла шпора».
12.15 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
12.30 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 82-серия.
13.20 Мульти-пульти.
13.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.35 «Деҳқонларга таалluқли масала».
13.55 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.15 «Бозорга ўрганайлик».
15.45 Россия қобусномаси. Сергей Радонежский. 3-қисм. «Куликово жанги».
16.15 Кипрас Мажейка. НАТОдан репортажлар. «НАТОнинг кўз ва қулоғи».
16.45 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
17.30 Янгиликлар.
17.45 «Ҳар бир кун байрам».
17.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 «Ёшлар».
18.30 Хабарлар.
18.45 «Ислом маданият ёдгорликларида».
19.30 Хабарлар.
19.50 «Сезам» кўчаси.
20.20 «Дагарджик». Мусиқали кўрсатув.
21.10 «Катта опа». Видеофильм.
21.55 Манзарали фильм.
22.00 Хабарлар.
22.20 Спорт.
23.10 Радиодаги концертлар.

Жума, 9. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Бастакор Мухторжон Муртазоев». Фильм-концерт.
8.00 «Петькани кўрган борми!». Бадиий фильм.
9.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
9.50 «Сени излайман». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Биология. Ҳужайранинг тузилиши.
11.00 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Умид» (уйғур тилида).
11.30 Ўқув кўрсатуви. Зоология. Ҳашоратларнинг турли туманлиги.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.25 «Гулбоғ лавҳалари». Телеочерк.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Ғўза селекцияси маркази».
19.40 ЎзТВ хазинасидан. Телевизион миниатюралар театри.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ҳуқуқимизнинг олий дастури».
21.30 Пахта терими кундалиги.
21.45 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.05 «Довюрак қуён ҳақида эртак». Мультфильм.
18.15 «Байкем, Эжем жана биз».
18.30 «Йўлак» («Қирғизтелефильм»).
18.50 «Севги муаммолари ҳақида суҳбатлашамиз». Светлана ва Улан Токомбаевлар.
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 «Эл дуйноcу». Қирғиз тили байрами.
20.30 «Сен суйгон обон». Н. Шерқулов.
21.00 «Қурултойдан кейинги ой». Қирғизистон Республикаси халқ ёзувчиси, Жаҳон «Қирғиз эл» жамғармасининг раиси Т. Қосимбеков.
21.30 «Ала-Тоо».
21.50 «Назар» (эълонлар, билдирувлар).

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Содиқ дўстлар». Мультфильм.
9.30 Радонеж ва Бутунроссия роҳиб отаси вале Сергий хотирасига бағишланган тантанали ибодат маросими. Троиц-Сергий лаврасидан кўрсатилади. Танаффус пайтида (12.00) — Янгиликлар.

Кундузги киноэкспресс

13.30 «Ўзинг билан олиб кет». Телевизион бадиий фильм.
14.45 «Энг билимдон қуён». Мультфильм.

*

15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Уолт Дисней таништиради...».
17.00 «Марказ».
17.45 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Плюх ва Плих». Мультфильм.
18.35 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
19.05 «Инсон ва қонун».
19.35 Миниатюра.
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Детективлар клуби»да. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Ёлғиз эркак учун қопқон». Бадиий фильм (Кўнгилочар фильмлар уюшмаси).
22.55 А. Майкапара чалади (клавесин).
«ВИД» таништиради:
23.10 «Сиёсий бюро».
23.40 «Музобоз».
01.00 «Авто-шоу».
01.15 «Хит-конвейер». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Ватаним менинг».
9.50 Кипрас Мажейка. «НАТОдан репортажлар».
10.20 Мариин театрида мавсумнинг очилиши.
11.20 «XX аср кадрда ва кадр ортида». А. А. Ханжонков. 2-қисм.
12.20 «Ретро-шлягер».
12.45 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 83-серия.
13.35 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалluқли масала».
14.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.35 Телебиржа.
16.05 «М-трест».
16.20 Янгиликлар.
16.35 Жума кунлари Уолт Дисней. «Спунер». Бадиий фильм. 2-серия.
17.30 «Чашмалар».

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 «Осиё тароналари».
18.30 Хабарлар.
18.45 Халқ рақслари.
19.00 «Урта Осиё». Ҳужжатли фильм.
19.30 Хабарлар.
19.45 «Сезам» кўчаси.
20.15 «Хонанда».
21.45 Видеофильм.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.25 «Қуролланган ва ўта хавфли». Бадиий фильм.

Шанба, 10. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».
8.00 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм.
9.25 «Мушоҳада».
10.05 Улмас Умарбеков. «Ўз аризасига кўра». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
11.45 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Самсон ва Салли». Мультфильм.
12.45 «Андижон лавҳалари».
13.20 Султонпошша Ўдаева куйлайди.
14.00 Футбол майдонларида.
14.40 «Ишбилармонлар ҳузурида».

* * *

18.00 «Бўрсиқ учун уй». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Шаҳрисабз». Телефильм.
19.35 «Ижод саҳифалари». Тўлан Низом.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 XI Тошкент халқаро кинофестивали. «Фестиваль учрашувлари».
22.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ойдин кечалар».
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спорт — имконият».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга».
9.25 «Бумеранг».
10.00 «Саҳнанинг орқа томонидан. Табассум билан». И. Г. Кашинцев.
10.20 «Тиббиёт сиз учун».
11.00 «Авиакосмик салон».
11.15 «Валентина Машкова билан учрашув».
11.40 «Экологик хроника».
11.55 «Киноҳамдўстлик». «Бугунги Беларусь киноси». Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Олий насаб». Бадиий фильм (Беларусь— Польша); Мультфильм премьераси.
13.55 «Колима. Юзма-юз». Телефильм премьераси. 2-фильм (Санкт-Петербург).
15.00 Янгиликлар.
15.20 А. П. Чехов номли I халқаро театр фестивалига. «Астра» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси таништиради: «Бир спектакль репетицияси ёки Владимир Пахомов тахмини».
16.30 «Ҳайвонот оламида».
17.10 «Қизил квадрат».
17.50 «Енотлар». Кўп серияли мультфильм.
18.15 «Бахтли тасодиф».
19.15 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Телпак». Бадиий фильм («Мосфильм»).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 Михаил Жванецкий. «Танҳо ўзи».
22.25 «София Ротару учун гуллар». Концерт программаси.
23.45 «Саҳнанинг орқа томонидан. Табассум билан». А. Панкратов-Черний.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Охирги сеанс. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Фариштанинг қалби». Бадиий фильм (АҚШ).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ҳужжатли панорама. «Бир шаҳар тарихи».
9.20 Мульти-пульти.
9.30 «03» кўрсатуви.

*

10.00—11.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Яна бир бор меҳр-шафқат ҳақида».
«Бизнен мирас» (татар тилида).

*

11.15 Кундузги сеанс. «Баҳоларсиз ўтган тонг». Бадиий фильм.
12.20 «Қалб сайли». Ёзувчи Георгий Семёнов.

*

12.50— 15.00
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Ҳамкорлик».
«Чисен» (корейс тилида).
«Манбалар».
«Поляклар меҳмонхонаси».

*

15.00 «Лого» телеўйини.
15.30 «Бурда моден» таклиф этади...».

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.00 «Инсоният бойлиги».
Видеофильм.
16.35 «Хонанда».
17.25 «Шифокорлар». Видеофильм.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

18.00 Хабарлар.
18.20 «Доразмон». Мультфильм премьераси. 5-серия.
18.35 «XX аср комиклари». Чарли Чаплин. Кўрсатувни Э. Рязанов олиб боради. 1-қисм.
19.30 «Шчелинов ҳақида меҳр-муҳаббат ва ташвиш билан».
19.50 Чегарасиз футбол.
20.45 «Сигнал».
21.00 «XX аср комиклари». Чарли Чаплин. 2-қисм.
21.55 Эълонлар.
22.00 Хабарлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 Қувноқ шамол.
23.20 Экранда Туркия киноси.
00.50 Туркия манзаралари.

Якшанба, 11. X

● ЎзТВ I

7.00 «Она-заминни асранг» Кинопрограмма.
8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Йўлбарсга муҳтожмиз». Бадиий фильм.
9.40 Таэквондо. Жаҳон чемпионати. 2-кўрсатув.
10.25 «Аёл қалби наволари». Мусиқий кўрсатув.
11.15 «Чорраҳа».
11.50 «Нақшингиз ҳумориман».
12.20 Сарвар Азимов. «Кўзлари чўлпон». Теленовелла.
13.05 «Халқ ижодиёти».
13.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истеъдодларни излаймиз».

* * *

18.00 «Баҳодирлар бўтқаси», «Лизиков кўчасидаги мушукча». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.40 «Мерос». Нодира таваллудининг 200 йиллигига.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Пахта терими кундалиги.
21.15 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.00 «Сирли шарча». Кинокомедия.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II
БИШКЕК КЎРСАТАДИ

9.05—12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси кўрсатади. Программада: «Мезгилбектин мезгили», «Ачик конул балдарбиз», «Дидар-шоу», «Лялька —Руслан ва унинг дўсти Санька». Бадиий фильм. Мультфильмлар.

* * *

18.05 «Оддий, хавфли саргузашт». Мультфильм.
18.15 «Бобок, сенин жомогун».
19.10 «Даги бир ирет жер жонундо». Ер жамғармасидан самарасиз фойдаланиш ҳақида.
19.30 «Ала-Тоо».
19.50 Бутундунё қирғизларининг биринчи қурултойи тантанали концерти.
20.50 «Адабиётчи С. Раев».
21.20 «Аёл». Телепостановка.

● «ОРБИТА IV»

6.20, 7.50, 14.55, 18.40 — Кўрсатувлар тартиби.
6.25 «Руҳни чиниқтириш».
7.25 Жаҳон халқлари ижоди.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спортлото» тиражи.
8.45 «Чўчқабоқар». Мультфильм.
9.05 «Эрта саҳарлаб».
9.35 «Сиз бунга қодирсиз».
10.15 «Тонг юлдузи».
11.05 «Соло».
11.35 «Марафон-15».
12.20 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси. 13-серия.
12.45 Кўп серияли илмий-оммабоп фильм.
13.25 «Саёҳатчилар клуби».
14.15 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
15.00 Янгиликлар.
15.15 «Бир сўзни деб...».
15.45 Хоккей. Лига кубоги. МАСК — «Динамо» (Москва). 2 ва 3-даврлар. МАСК спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — «Эски сандиқда». Мультфильм.
17.30 «Баджаҳл Бамбир». Мультфильм.
17.40 «Ҳар бир киши ўзи ҳақида».
17.50 «Уолт Дисней таништиради...».
18.45 Янгиликлар.
19.00 Руки премьераси. «Қойилмақом еттовлон».
20.00 Якшанба кинокўрсатувлари: Кино янгиликлари. Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Паспорт». Бадиий фильм (Россия, Франция, Австрия, Исроил биргаликдаги маҳсулоти).
22.00 «Якунлар».
22.45 «Телелоция».
23.00 «Осиё овози». Куй ва қўшиқлар III халқаро танлови. Олмаотадан кўрсатилади. Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 «Ибодатхона томон йўл».
8.50 Япон куйларидан концерт.
9.20 «Эскулап» программаси «Қизчалар ва болакайлар, сизлар учун» фильмини таништиради (Голландия).
9.30 «Қироллиқдаги саргузашт». Қўғирчоқ мультфильм. 7-серия.
10.00 «Сиз яратган боғ».
10.30 Уз ишининг усталари. «Актрисанинг ифтихори». Т. Еремеева.
11.00 «Ати-бати...».
11.30 «Ҳоҳ ишонинг...».
12.00 Кундузги сеанс. «Ёвуз». Бадиий фильм.

*

13.35—17.35
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

«Янги Конституция — демократия учун кафолатдир».
«Ягона оилада».
«Рангинкамон» (тожик тилида).
«Дидар» (қозоқ тилида).
«Америка таассуротлари» (уйғур тилида).
«Дўстлар даврасида».
«Шеърият дафтаридан» (татар тилида).

*

17.35 «Кулги афсунгари».
17.45 «Ҳар бир кун байрам».
17.55 Эълонлар.
18.00 Хабарлар.
18.20 Голливуд классик фильмлари фестивали. «Паулина синови».

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.00 «Сезам» кўчаси.
20.15 «Даволаниш йўли». Ҳужжатли фильм.
20.45 «7 дан 77 ёшгача».
21.45 «Инсон ва унинг хулқи».

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.25 Ойнаи жаҳонда премьера. «Сизни кузатиб қўйишга рухсат этинг». Бадиий фильм (Франция).
23.45 «Оқ қарға».
00.30 «Шарман-шоу».

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтономасининг 2 октябрь сонидан олинди.

● ХОТИРА

«Наманганда ўз ишини яхши кўрадиган, ўз хурсандчилигини халқнинг роҳат-фароғатидан топадиган кишилар қўлида бир боғ бино бўлибдики, шоирлар буни ҳар қанча муболаға билан мақташса ҳам, ҳақиқатдан оширолмайди», — дея завқланиб ёзган эди Абдулла Қаҳҳор кўп йиллар муқаддам.

БУЮКЛИКНИНГ СИРИ

Ҳақиқатан ҳам, гуллар макони — Наманган ва унинг сўлим боғи энг яхши таъриф ва тавсифга муносиб. Жаҳон бўйлаб машҳур бўлган бу боғ 1967 йилнинг сентябрь кунларидан бирида ўзгача тантана касб этганди. Мен у кунни ҳамиша қалбим тўла ҳаяжон билан, орзиқиб эслайман: шу куни мен курсдош ўртоқларим қаторида атоқли ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳор таваллудининг 60 йиллигига бағишланган тантанали кечада қатнашган эдим. Рости, ўша пайтлар мен бу қувончли ҳодисанинг моҳиятини, айниқса, унинг кейинчалик ғоят азиз хотира бўлиб қолиши мумкинлигини тўла тасаввур этолганим йўқ эди.

Маданият ва истироҳат боғидаги кўркам «Ёш томошабинлар театри»да уюштирилган адабий кечага адабиёт ва санъат ихлосмандларидан неча юзлаб одамлар тўпланишганди. Улар турли касб эгалари, маълумотию ёши, миллати ҳар хил бўлса-да, бир эзгу туйғу — севимли ёзувчимизга нисбатан чексиз ҳурмат ва эътиқод туйғуси билан келганлиги шубҳасиз эди. Ўша куни бизга яна бир гуруҳ истеъдодли адиб ва олимларимиз — Одил Ёқубов, Пиримқул Қодиров, Матёқуб Қўшжонов, Эркин Воҳидов ва Абдулла Ориповлар билан илк бор учрашиш насиб бўлди.

Тантанали кеча бошлангач, Қаҳҳор ижодиётини чуқур тадқиқ этган йирик адабиётшунос, Беруний номидаги республика давлат мукофоти лауреати Озод Шарофиддинов ёзувчимизнинг сермаҳсул ва ранг-баранг ижоди ҳақида эҳтирос билан сўзлаб берди. Эндиликда Ҳамза мукофоти лауреатлари — Э. Воҳидов ва А. Ориповларнинг ғамхўр ва талабчан, зукко ва заҳматкаш устоз ҳақидаги бағишлов шеърларини ҳаяжон билан тинглаган эдик. Табриклар кўп бўлди. Ниҳоят, ҳаммамиз сабрсизлик биан кутган дақиқалар ҳам етиб, минбарга юбиляр ёзувчимиз кўтарилди.

Мен илгари Абдулла Қаҳҳорни фақат суратлари орқали билардим. У энди анча ўзгарган, оппоқ сочлари юзларидаги чизиқлар билан биргаликда устозни яна ҳам нуронийроқ ва улуғворроқ кўрсатар эди. Йиллар тошининг оғир юки ўз кучини кўрсатган — унинг ўйчан ва ҳаётбахш кўзларида чуқур ҳорғинлик сезилиб турарди. Булар фақат кексалик ва толиққанлик аломатларигина бўлмай, балки ёзувчилик меҳнатининг зарби, чинакам бадиий ижод заҳматининг, ижодкорларга хос бўлган «ҳамдардлик»нинг (А. Мухтор) ҳам табиий бир муҳри эди.

Устоз нутқининг тиниқлиги, салмоқ билан босиқ сўзлаши ҳаммамизнинг диққат-эътиборимизни қамраб олди. Асарларидаги каби унинг нутқида ҳам ортиқча сўзлар сезилмасди. Мана, ўшандан бери орадан чорак аср ўтди. Бироқ улуғ адибнинг сўзлари ҳамон ёдимда. Ўйлайманки, уларни ўша адабий анжуманда иштирок этган ва эндиликда Наманган областининг турли бурчакларида ёш авлодга сабоқ бераётган барча ҳамкасбларим ҳам яхши эсласалар керак. Адиб асарларидаги теранлик, чуқур ҳаётийлик ва ибратли соддалик А. Қаҳҳор истеъдодидан, табиатидан, унинг бой ва қудратли маънавиятидан, бир сўз билан айтганда, қалб қўридан юзага келганлигига мен ўшанда яна бир карра амин бўлгандим. А. Қаҳҳорнинг камдан-кам одамлардагина учрайдиган ва кўплаб замондошлари томонидан ҳақли равишда эътироф этилган бениҳоя камтаринлиги ҳам, назаримда, ўша кунги сўзларида бутун жамоли билан намоён бўлгандек эди. Чунончи, у ўзига нисбатан кўрсатилган самимий ҳурмат ва чўнг муҳаббатнинг боисини соддагина изоҳлаб деган эди: «Халқим учун нимадир қилибман». Дарҳақиқат, ижодкор учун бутун таланти ва қалбининг ҳарорати билан халқига хизмат қилишдан кўра ҳам юксакроқ бахт борми!

Ўша учрашувни эсларканман, беихтиёр машҳур композитор Чайковскийнинг баҳсли бир фикри хаёлимдан ўтади: «Мен севимли санъаткорларимдан ихлосим қайтиб қолмасин деб, улар билан учрашувдан қўрқаман», — деган эди у. Абдулла Қаҳҳор талантининг мухлислари ўзларини бу жиҳатдан ҳам мамнун сеза олади. Чунки, Қаҳҳор ижодини, унинг такрорланмас шахсини у ёки бу даражада ўрганган, у билан учрашган одам ёзувчига чуқур ихлос қўймаслиги мумкин эмасди. Абдулла Қаҳҳорнинг бу фазилати ҳақида таниқли қозоқ ёзувчиси Ғабит Мусрепов: «Мен адабиётимизнинг улкан ижодкорлари орасида Абдулла Қаҳҳордек камтар ва камсуқум ижодкорни билмайман...» — деган эди.

Абдулла Қаҳҳор билан учрашувдан сўнг орадан анча йиллар ўтиб, Москвада аспирантурада ўқиб юрган кезларимда бахтли бир тасодиф туфайли атоқли ёзувчимиз Чингиз Айтматов билан суҳбатлашиш имкони туғилди. Билмадим, қанчалик тўғри қилдим — ўша суҳбат чоғида мен кўпроқ Айтматовнинг ўзбек адабиётимиз тўғрисидаги, жумладан, Қаҳҳор ҳақидаги фикрларини билишга қизиққандим. Ўшанда буюк ёзувчи менинг ҳаяжонланиб бораётган пойинтар-сойинтар саволларимга гоҳ русча, гоҳ қирғиз тилида жавоб қайтарар экан, Қаҳҳорни ноёб бир санъаткор сифатида қадрлашини айтиб, «диссертациянг учун улкан ёзувчини танлабсан, энди «жақсилаб жаз», дегани ҳозиргидек эсимда.

Абдулла Қаҳҳор яхши асар ёзиш қўлидан келмайдиган ёзувчиларнинг нўноқлиги учун тилимиз мутлақо айбдор эмаслигини ўзига хос қатъият билан қайд этган эди. Бу бежиз эмас. Ижодда юксак ғоявийлик ва бадиийликка мукаммал шаклсиз эришиб бўлмаслиги адиб учун исбот талаб қилмайдиган чуқур бир ҳақиқат эди. «Адабий асарнинг жони — унинг мазмуни, лекин бу жоннинг жон бўлиши учун жасад ҳам бўлиши керак», — деб ёзган эди у «Ёшлар билан суҳбат» номли мақоласида. Бинобарин, улуғ ёзувчи қаламкаш дўстларидан нимани талаб қилса, аввало ўзи шунга амал қилар, нимани тарғиб этса, ўзи дастлаб бу борада ўрнак кўрсата олар эди. А. Қаҳҳор буюклигининг «сири» ҳам энг аввало шунда — сўзи билан ишининг мувофиқлигида эди. Ёзувчи асарлари тилининг ғоят рангдорлиги ва халқчиллигига тан берган Ҳамид Олимжон: «Бизнинг ёзувчиларимиз ичида Абдулла Қаҳҳор қадар бой ва чиройли тил эгаси йўқ,» — деганда, минглаб ўқувчиларнинг ҳам якдил фикрини ифодалаганди.

А. Қаҳҳор асарларининг тили ва унинг чинакам халқ санъаткори сифатида бадиий тил учун олиб борган тинимсиз курашининг бугунги кунимиз учун беқиёс аҳамияти ҳақида узоқ гапириш мумкин. Лекин бу ўринда мен фақат биргина мисол келтириш билан чекланаман. Учинчи курсда ўқирдик. Бир куни дарсда форс тили ўқитувчимиз доцент Д. Эшондадаев биздан икки синоним сўзларнинг маъно фарқларини сўраб қолди. Табиийки, жавоб беришга қийналиб, ўйланиб қолдик, кўпчилигимиз уларнинг ҳеч қандай маъно фарқи йўқ, деган фикрни ҳам билдирдик. Ўқитувчимиз эса, одатдагидек, бизни хижолатга қўймасдан, бу сўзлар ҳаракат-тезлик маъносини ифодалашда маълум даражада бир-биридан фарқланишини айтиб, бунга ишонч ҳосил қилиш учун А. Қаҳҳорнинг «Ўғри» ҳикоясини диққат билан ўқиб чиқишни маслаҳат берди.

Дарҳақиқат, «Ўғри» ҳикоясида «бетўхтов» сўзи бир неча марта қўлланган экан: «...Элликбоши «бетўхтов аминга хабар қилмоқчи бўлиб чиқиб кетди...» Амин ҳам: «Мен бетўхтов приставга хабар бераман», — дейди. «Тилмоч тортиқни олди ва бетўхтов приставга яхшилаб тушунтиришга ваъда қилди...» «Пристав Қобил бобонинг бахтига, бетўхтов ҳокимга хабар бераман демасдан, аминга бор, деб қўя қолди». Қизиқ, халқ тилининг бу қадар моҳир заргари бўлган А. Қаҳҳор нечук бир сўзни қайта-қайта ишлатди экан? Ҳолбуки, тилимизда бу сўзнинг синоними бўла оладиган «тўхтовсиз», «дарров», «дарҳол», «тезда» каби қатор маънодош сўзлар ҳам бор эди-ку гап шундаки Абдулла Қаҳҳор бу сўзларнинг айрим дил илғамос фарқларигача, энг нозик маъно қирралари, ҳиссий бўёқларигача эътибор берган ва ҳаракат-тезлик маъноси кучлироқ эканлигч учун «бетўхтов» сўзини танлаган. Энг муҳими, бу сўз «оқ ит, қора ит, бари бир ит» бўлмиш амин ва элликбошиларнинг қаллоблиги, носамимийлиги ва қолаверса, уларнинг дабдабали ва баландпарвоз оҳангда сўзлашга мойиллигини ҳам чуқурроқ ифодалай олган.

А. Қаҳҳорнинг халқ тилини, унинг нозик табиати ва юксак дидини қанчалар теран билишига ва миллат руҳини қанчалар чуқур ифодалай олишига, бошқача айтганда, унинг халқ билан қанчалар маънавий якдил бўла олганлигига асарлари гувоҳ, Зотан, ёзувчининг ўша юбилей кечасида рўй берган ғайриодатий бир ҳодиса ҳам, қўполроқ бўлса-да, бунга далил. Кеча охирлаб, юбилярга халқимиз меҳри ва миннатдорчилигининг рамзий ифодаси сифатида тўн кийдирилаётган эди. Кутилмаганда эшик олдида тикка турганлардан кимдир биров қийқириб юборса бўладими. Ҳаммамиз ранжиб эшик томонга қарадик. Шу пайт юқорида ўтирганлардан бири одамларни тинчлантириб: «Хафа бўлмайсизлар, ўртоқлар, Абдулла ака яратган қаҳрамонлардан биттаси шу ерга келиб қолган экан»,— дейиши билан безовталаниб, хижолат тортиб турган одамлар «гур» этиб кулиб юборишди-ю, залдаги ноқулайлик зумда унутилди. Ўшанда кўпчиликнинг хаёлига ёзувчимизнинг машҳур «Ҳиқичоқ» фельетонидаги маст томошабин келганди.

Абдулла Қаҳҳор ўша кунги нутқида олтмиш ёшга тўлганлиги билан боғлиқ яна бир муҳим ҳолатни, яъни «шўхлик» қилиб юрадиган даврлар ўтиб, энди ёзувчиликда бир қадар тажриба орттирганлигини» ва бу умрининг қолган қисмини янада самаралироқ ўтказишда қўл келишини ҳам мамнуният билан қайд этган эди. Адибимизнинг сўнгги асари бўлган «Муҳаббат» қиссаси ана шу катта тажрибанинг бир натижаси ўлароқ майдонга келди. Гарчанд таниқли адибамиз Кибриё Қаҳҳорова гувоҳлик берганидек, оғир хасталик туфайли ёзувчи асар устида кўнгилдагидек меҳнат қила олмаган бўлса-да, қисса ўзининг ахлоқий муаммолари билан китобхонлар диққатини ўзига жалб этди.

Одатда, юбилей кезларида китобхонлар ёзувчидан унинг келгуси режалари ҳақида ҳам сўрашади. Абдулла Қаҳҳорнинг бундай саволларга жавобан айтган фикрлари ҳам ибратли эди. Масалан, юбилей арафасида бир мухбир томонидан берилган «Ҳозир қандай асар устида ишлаяпсиз?» деган саволга «Ўз устимда ишлаяпман», — деб жавоб қайтаргани ёдимизда. Сиртдан қаралганда ярим ҳазилдай туюлувчи бу сўзлар замирида катта бир ҳақиқат —бадиий ижоднинг азалий бир қонунияти яширинган. Яъни чинакам истеъдодлар сингари ўз ижодий ишидан қониқмаслик ва бадиий маҳоратини ошириш устида тинмай меҳнат қилиш А. Қаҳҳор учун ҳаётий заруратга айланган ва бу «муқаддас туйғу» унинг қон-қонига сингиб кетган «қаҳҳорона» бир фазилат эди. Шу боис у бекорга 1967 йили «Вопроси литератури» журнали анкетаси саволларига «Агар ёзувчи тоза виждонли бўлса, унинг учун асар ёзиш йил сайин тобора қийинлаша боради... Ёзувчи ҳеч қачон: «мен ёзишни яхши ўрганиб олдим», — деб, ўзини хотиржам қилмаслиги керак...», деб жавоб қилмаган эди.

Ўша куни у тағин «Халқнинг дилидаги, тилининг учидаги бирон гапни топиб айтсам», — деганди. Бу сўзларда Абдулла Қаҳҳор бутун умри давомида содиқ бўлган буюк эътиқод мужассам. Дарҳақиқат, улуғ ёзувчи асарлари умумий бир таърифга сиғмайди ва мумкин бўлса, уларни энг аввало «халқнинг дилидаги, тилининг учидаги гаплар» деб баҳоласак адолатдан бўлади.

Усмонжон ҚОСИМОВ.

4 октябрь—Ўқитувчилар куни

Мустақил Ўзбекистоннинг илк одимларини дунё кузатиб турибди ва олқишлаяпти. Бу юртнинг келгуси қадамлари, келажаги сиз суратда кўриб турган ушбу болажонларга ҳам боғлиқ бўлса ажаб эмас...

Фарғона вилояти Риштон туманидаги Огаҳий номли 24-ўрта мактабнинг бошланғич синф ўқитувчиси Сорахон Аҳмаджонова ўз ўқувчиларининг нафақат билимли балки мустақил фикрловчи, эл-юрт корига ярайдиган кишилар бўлиб етишишини истайди.

Умарали ҚЎШВОҚОВ олган сурат.

СОҒИНЧ

Мактабдан қачонлар узоқлаб кетдим,
Хотиралар олис... йўқ, кеча эди:
Менинг мурғак онгим Сизнинг меҳрингиз
Кафтида очилган бойчечак эди.
Етти ранг қоришган дунё устидан
Қалбимни киприкда олиб ўтдингиз.
Ёмғирда ювилган оламлар ичра
Энг тиниқ булоқлар сувин тутдингиз.
Эй, дили инжулар маскани — устоз!
Меҳрингиз — тонглардек китоб қатида,
Чўкмас, ўчмас, ёнмас хазинамдир бу —
Умримнинг осойиш салтанатида.
Сиз илк бор шуурим кенгликларига
ВАТАН, ОНА, НОН деб ёзган битиклар
Гуноҳлардан асрар, хатодан сақлар,
Кунларим бир эзгу соғинч етаклар...

МУҲТАРАМА.

ЖАПАҚ БАХШИ ЮБИЛЕЙИ

Кеча Амударё район, Бердақ номидаги жамоа хўжалигида Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон республикаси халқ артисти, Бердақ номидаги Қорақалпоғистон Давлат мукофотининг совриндори, композитор Жапақ бахши Шомуродов таваллудининг 100 йиллигига бағишланган фестивал бўлиб ўтди.

Унга Хоразм, қўшни Туркманистон республикасининг Тошҳовуз, Қозоғистон республикасининг Гурьев вилоятларидан санъаткорлар ташриф буюрдилар.

Жапақ бахши Шомуродов Қорақалпоғистоннинг биринчи композиторларидандир. У 200 дан зиёд пьесалар, ашулалар, рақс куйлари, мусиқали драмалар яратган.

Улкан санъаткорнинг бу тўйи катта байрамга айланиб кетди. Миллий спорт ўйинлари, кураш, хўроз, бедана, қўчқор уриштириш, масхарабозлар, қизиқчилар чиқиши каби кўплаб эсдан чиқаёзган томошалар бўлиб ўтди. Мазкур томошаларни Швециядан ташриф буюрган киночи санъаткорлар тўлалигича суратга туширдилар.

КУЛИНГ, ДЎСТЛАР

Фарғона вилояти Қува район маданият уйи қошидаги «Ҳангома» ҳаваскорлар театри студияси «Кулинг дўстлар, умрингиз узоқ бўлади» номли театрлаштирилган томошани мухлисларга ҳавол этди.

Саид Аҳмад, Ҳайитмат Расул, Саъдулла Сиёевнинг интермедия, ҳажвия ва ҳангомаларидан иборат мазкур ичакузди томошалар ҳозирги пайтда дала шийпонларида, пахтакорлар ҳузурида намойиш этилмоқда. Томошабинлар ҳаваскор артистлардан Неъматжон Юнусов, Мастурахон Саидакбарова, Обиджон Тешабоев, Солижон Комилов, Обиджон Қодировларнинг ижроларини мамнуният билан кутиб олмоқдалар.

Айни кунларда Нўъмонжон Усмонов раҳбарлигидаги «Ҳангома» ҳаваскорлик театри студияси «Тўй томошалари» номли театрлаштирилган кечани саҳналаштиришни бошлаб юбордилар.

С. СИРОЖИДДИНОВ.

«УМИД ДАРАХТЛАРИ»

Ёзувчи ва шоир Абусаид Кўчимов сўнгги йилларда юртимиз бошига тушган кўплаб шўришу кулфатлар, маънавий-маданий муаммолар хусусида ўнлаб публицистик мақолалар эълон қилди.

Адибнинг мазкур чиқишлари ўқувчиларни бефарқ қолдирмади, кўп муаммолар ечимини топишда, у ёки бу масала ҳақида жамоатчилик фикрини шакллантиришга ёрдам берди.

Абусаид Кўчимовнинг «Меҳнат» нашриётида чоп қилинган «Умид дарахтлари» китоби ҳам ижтимоий-иқтисодий, маданий-маърифий ҳаётимизда юзага келган ўткир муаммолар таҳлилига бағишланган. Айниқса, ижодкорнинг она юрти Ургут ва ургутликлар ҳаёти, уларни ташвишга солаётган қийинчиликлар кенг қамровда китобдан жой олган. Ургут муаммолари орқали бутун Ўзбекистонимиздаги мураккаб шароит, маънавий турмушдаги емирилишлар, болалар тарбияси, хотин-қизлар аҳволи куюнчаклик билан қаламга олинган.

Тўпламдан жой олган чет эл сафарлари ҳақидаги таассуротлар ҳам ўқувчи эътиборини тортади. Шаҳару қишлоқлар, дарёю кўллар, йўллар ва одамлар тўғрисидаги тиниқ ҳикоялар орқали Чехословакия ва Америка Қўшма Штатлари сингари давлатларнинг иқтисоди, ижтимоий турмуши, маданияти билан танишамиз. Хорижий элларда ҳаёт кечираётган ўнлаб ватандошларимиз нафасини сезамиз. Уларнинг ватан ҳажрида чеккан заҳмату азобларига шерик бўламиз.

ҲУҚУҚЛАРИМИЗ ТЕНГЛАШСА

Биз 1926 йилда туғилган ўзбек йигитлари 1944 йилда Армия сафига чақирилган эдик. Кўпларимиз урушда қатнашмаган бўлсакда, 1950 йилгача вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни қайта тиклашда иштирок этдик. Бизлар ҳам ҳамма қатори «Германия устидан ғалаба» медали билан тақдирланганмиз. Кейинчалик тирик қолганларга ғалабанинг «25», «30», ва «40» йиллиги медаллари ҳам берилди. Бу медалларда «Уруш қатнашчиси» деган ёзувлар битилган. Кўпгина қардош республикаларда ана шундай медаллар соҳиблари «уруш қатнашчиси» гувоҳномасига ва махсус имтиёзларга эга.

Лекин бизнинг республикамизда бундай кишилар ҳеч қандай имтиёзга эга эмас. Агар Ўзбекистон бўйича ҳисоблаб чиқилса, урушга қатнашмаса ҳам 1944—1950 йилларда хизмат қилган, юқоридаги медаллар соҳиблари жуда оз қолдик. Кўпи билан 300 киши атрофида бўлса керак. Ёшимиз ҳам 70 га яқинлашиб қолди. Истагимиз: бизларга ҳам уруш қатнашчилари каби имтиёзлар берилса. Ҳукуматимиз истагимизни инобатга олади, деган умиддамиз.

Султон ҲАБИБОВ.
Қарши шаҳри.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

ҲУРМАТЛИ ҲАКИМ МУҲИДДИНОВИЧ НОСИРОВ!

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ишлари давлат комитети жамоаси энг қутлуғ, мунаввар айём — таваллуд топган кунингизнинг 75 йиллиги муносабати билан Сизни қизғин ва самимий муборакбод этади.

Сиз Тошкентдаги Ўрта Осиё индустриал институтини тугаллагач, қарийб 50 йил мобайнида қурилиш участкасининг оддий прораблигидан Ўзбекистон қишлоқ қурилиши вазиридек юқори мансабгача бўлган шарафли меҳнат йўлини босиб ўтдингиз. Ва Сизнинг таржимаи ҳолингиз ҳаммамиз учун ибрат мактаби бўлиб келди, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолажак.

Зеро, Сиз умрингизнинг барча босқичларида ишга ҳамиша ташаббускорлик ва ижодкорлик билан ёндашдингиз.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг турли бурчакларида қад ростлаб турган, жумҳурият мустақиллигини мустаҳкамлашда хизмат қилаётган ноёб ва йирик саноат, қишлоқ хўжалиги иншоотлари, турар жойларнинг барпо этилишида, мамлакат қурилиш индустрияси корхоналарининг тараққиётида Сизнинг муносиб ҳиссангиз борки, бу эзгу ишларни энди юзлаб шогирдларингиз баҳоли қудрат давом эттиришаётир.

Ватан Сизнинг фидокорона меҳнатингизни юксак баҳолади. «Қизил юлдуз», «Ҳурмат белгиси», «Меҳнат Қизил Байроқ» орденлари ва қатор медаллар билан мукофотландингиз. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг бешта Фахрий ёрлиғи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Олий Совет Президуми ва Министрлар Советининг юбилей Фахрий ёрлиғига сазовор бўлдингиз, Сизга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи» фахрий унвони берилди. Халқимиз эса VII-IX чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат этиб сайлади.

ҚИММАТЛИ ҲАКИМ МУҲИДДИНОВИЧ!

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ишлари давлат комитети жамоаси Сизни туғилган кунингизнинг 75 йиллиги билан яна бир бор табриклайди, Сизга бахт-саодат ва мустаҳкам соғлиқ тилайди. Дўсту биродарларингиз, таниш - билишларингизнинг иқболига узоқ умр кўринг, илоҳим!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ МЕҲНАТ ЖАМОАСИ.

БЕНЗИН ИНСОНДАН АЗИЗМИ?

Ҳар бир ишнинг бошида турувчи хўжалик раҳбари ўз жамоасининг отасию онаси сифатида ғамхўри, ўрни келганда ҳар бир оиланинг ташвишу қувончига шерик бўлиши қандай яхши. Афсуски, бизнинг жамоамизга ана шундай раҳбар насиб қилмади. Жамоа хўжалиги раиси Ғани Эшонқулов ишлаб чиқаришни бошқаришда балки тенги йўқ раҳбардир. Лекин, унинг бу хусусиятини ҳам инсон тақдирига беписандлик билан қараш қусури ювиб кетди, назаримизда.

Бизни ниҳоят даражада ранжитган, жамоамиз раҳбаридан кўнглимизни совутган қуйидаги воқеа бўлди. Шу йилнинг 5 сентябрь куни келинимизни тўсатдан дард тутиб қолди. Уни туғруқхонага элтишга улгурмадик. Чақалоқ уйда дунёга келди. Она-болани дарҳол туғруқхонага элтиш тараддудига тушдик. Автомашинага ўтириб 12 километрлик масофанинг икки-уч километрини босиб ўтмасданоқ бензин тугаб, транспортимиз тўхтаб қолди. Жамоа хўжалиги автопарки ёнида туриб қолганимиз учун 3—4 литр бензин топиш илинжида у ерга кирдим. Гаражда мудир билан раисни кўриб қувониб кетдим. Афсуски, қувончим узоққа чўзилмади. Воқеадан хабар топган раис пинагини бузмай, «Отини Йўлчивой қўйинглар, бензинингиз тугаб қолган бўлса машинангизни тракторга улаб олиб боринг», деди. Ҳақиқатан ҳам машинани тракторга улаб, туғруқхонага элтишга тўғри келди. Аммо кечиккан эканмиз. Чақалоқ нобуд бўлди.

Мени бир нарса ўйлантиради. Ўзим 15 йилдан бери ёш авлодга таълим бераман. Шу раис ҳам мактаб кўрган бўлса керак?! Аммо меҳр-шафқатсизлик касали унга қаердан юққан экан?! Ахир она ва бола ҳаёти қил устида турган бир пайтда уларнинг қадрини чумоличалик кўрмаса, у қандай раҳбар бўлди?! Ёнилғи танқислиги-кусир эмас, бироқ ўзини билган раҳбар бундай пайтда иложини тополмаса, ўзи миниб юрган машинасидан бўлса-да 2-3 литр бензин олиб бериши жўн эмасмиди? Бу билан амалидан тушиб қолмасди-ку!

Ҳе, аттанг! Мустақиллигимизни мустаҳкамлашдек масъулиятли вазифаларда инсон қадр-қимматини бир пул кўрмайдиган ана шундай раҳбарларнинг орамизда борлигидан афсусланаман.

Ортиқ ЧОРИЕВ,
Хатирчи районидаги 38-ўрта мактаб ўқитувчиси.

«Мева ва сабзавот» Бош лойиҳалаш конструкторлик технология бюроси қошидаги «Истиқлол» фирмаси жамоаси фирма директори М. М. Ражабовга отаси

Маматурғун РАЖАБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпаниясининг бадиий жамоалар маъмурияти «Тановар» миллий рақс дастасининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери Юлдузхон Исматовага онаси

Тўхтахон ИСМАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир Анвар ЖЎРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. Босишга топшириш вақти 21.00 Босишга топширилди 22.45. № Г—410. Тираж 28596. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12.